

A. B. STRIMAITIS,
SEKRETORIUS S. L. A.
307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

TEVYNĖ

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE

No. 43

New York, October 27 (Spalis), 1911.

VOL. IV.

Entered as second-class matter November 28, 1910, at the post office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Published every Friday by Lithuanian Alliance of America
At 307 W. 30th St. New York City.
A. B. STRIMAITIS Sec'y & Business Manager.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES.
In the United States..... \$1.00
To Foreign Countries..... \$2.00
All communications should be addressed:
"TEVYNĖ", 307 W. 30th St., New York City.
Tel. Chelsea 5152.

Išleidžiama Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
kas penktadienis.
V. K. RAČKAUSKAS Editor (Redaktorius).
PRENUMERATA METUI:
Suvienytose Valstijose..... \$1.00
Kitose viešpatystėse..... \$2.00
Kreipianties su visokiais reikalais adresuokite:
"TĖVYNĖ", 307 W. 30th St., New York City.

MĖNESINIS ŽURNALAS

"Aidas"

Išleidžiama nuo Kovo (March) mėnesio

Kaina metams Amerikoje \$1.00 Užrubežiuose metams \$1.25
Pusei metų " 60c. Pavienis numeris 10c.

Pirmą numerį siunčiame dvykai. Reikalaujame agentų.

"AIDAS", 46 Harrison Av., WATERBURY, CONN.

KUR VIENYBE TEN GALYBE

VINCAS DAUNORA
NARIS 213 702 **APTIEKORIUS** KUOPOS S. L. A.
UZLAIKO SAVO LOCNOI APTIEKOI VISOKIŲ VAISTŲ IR
NUO VISŲ LIGŲ. KREIPKĖS PAS SAVO ANT ŠIO ANTRAŠO
229 BEDFORD AVE KAMPAS NORTH 4TH GATVĖS BROOKLYN NY

KUR SVEIKATA TEN LINKSMYBE

Dr. A. Šliupite - Jankauckienė

Gydo visokias ligas moteriu, vaiku ir vyrų.

265 Berry Street, BROOKLYN, N. Y.

(tarpe Grand St. ir So. 1-st St.)

VALANDOS: nuo 12-2 po piet; nuo 7-9 vakare.
TELEPHONAS GREENPOINT 8.

Pirmas Lietuvių DIENRAŠTIS

Amerikoje

Dienraštis turės pasirodyt pirm

NAUJŲ METŲ

kaip tik bus suspėta ineiti į naujus

"Kataliko" namus

Be skaitlingo visuomenės pritarimo nebus galima tas darbas pradėti.

Kas nori Dienraščio tegu tuojaus atsiliepiu laišku.

Vertėtų tat visiems Amerikos lietuviams tas sumanymas remti. Lietuviams juk reikia turėti kasdien po ranka žinių skelbėjas ir kelrodis. Pirmiau dienraštį leisti neleido nekuriuos aplinkybės, o nūdien tas pergalėti galima.

Kas nori Dienraščio tegu pritaria laišku.

J. M. Tananevicze

3244 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Rašykitės prie Suv. L. Am.

Reikalingas yra zeceris į "Tėvynės"
spauštuvę, atsišaukit pas SLA. sekr. A. B.
Strimaitis, 307 W. 30-th st. New York, N. Y.

Edmundo Steponaičio Raštai

Visus a. a. **Edmundo Steponaičio** raštus galima dabar užsiprenumeruoti prisiunčiant tik 75 c. už neapdarytus, o \$1.00 už apdarytus vienoje knigoje. Raštų spauda bus užbaigta apie Naujus Metus. Po atspausdinimo raštai bus brangesni. (Į) Užsakymus ir piningus siųskite šiuo adresu:

Al. Steponaitis,
745 Glenmore Ave. Brooklyn, N. Y.

Tel. Canal 2118

DR. A. L. YUSKA

Gyditojas ir Chirurgas

Valandos: Nuo 9 iki 11 iš ryto
3 iki 5 po piet
7 iki 9 vakare

1749 So. Halsted st. - - - Chicago, Ill.

Lenkė--Akušėrė

baigusi mokslą ir turinti patyrimą, apsigyveno po num. 180 Washington st., Worcester, Mass. Priima ligones moteris su visokiomis moterų ligomis, prie palagų sąžiningai ir gerai patarnauja.

K. Ochrymowicz,
180 Washington st. Worcester, Mass.

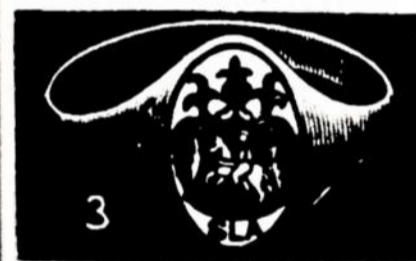
NAMINĖ MOKYKLA

GRAMATIKA angliškios kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00
VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityt ir rašyt bemokinio 15c.
ARITMETIKA mokintis rokundų be mokinio su paveikslais (apdaryta) 35c.
NAUJAS BUDAS mokintis rašyt be mokinio 10c.

Pinigus siųskite šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS, Box 62 New York, N. Y.

Išsiuntinėjimo prekystė

Visokių tavorų, aukšinių ir t. t. Reikalauk katalogo įdėdamas markę už 2 centu.

J. N. Šimkus

4543 S. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Telephone 762 So. Boston.

DR. F. MATULAITIS

Offiso valandos:

Nuo 12 iki 2 val.; Nuo 7 iki 9 vakare.

495 Broadway,
So. Boston, Mass.

V. Ambrozevičius

AGENTAS ir NOTARIJUS

Parduodu laivakortes ant visų linijų ir geriausių expresinių laivų, mainau ir siunčiu pinigus į visas dalis svieto, turiu užstatę randavą Bond (kauciją) \$25,000 dėl teisingumo. Užkviečiu keliaujančius ir iš kitų miestų, nes kaipo neoli New Yorko gyvendams, priimu ir pristatau ant laivų, tuomi būsit apsaugoti nuo daug New Yorko nemagumų. Darau doviernastis ir parūpinu rusiškus pasportus. Kreipkitės per laiškus pas:

V. AMBROZEVIČIUS,
178 Ferry Street, Newark, N. J.
Telephone 5599 L. Market.

Gelžkelio laikrodėlis su 21 akmenu

rankinėle užsukamas ir užstatomas vyriško ir moteriško didumo. **Apleisti auksu ant 20 metu** dubultavi dangteliai viršai, puikiai išpaustyti. **Absolūtiszkai tikras** laiko rodytojas, ypač pritaikytas prie gelžkelio žmonių, kurie reikalauja užsitikinti laiko rodžio. **Gvarantuotas ant 20 metu.** Ypatinga dovana: mes pasiūšime tą laikrodį ant kiekvieno adreso C.O.D. \$5.75 ir užsimokėsime ekspreso lėšas, suteikdami privilegiją pilno ištyrimo. Jaigu neatrasite, kad jis nevisiškai užganėdina ir ne toks yra, kaip pagarsinta, **nemokėkite nei vieno cento.** Atminti, jūs panašiai užmokėtumete už tą patį laikrodį \$25.00, pirkdami nuo kokio besąžiniško parduotojo. Labai puikus **AUKSU** aplietas **LENCIUGELIS** su prikabaliuku už **DYKA** prie kiekvieno laikrodžio.
Excelsior Watch Co., 908 Athenaeum Bldg., Chicago.

MOTERYS IR MERGINOS!

Nepirkit gatavų drapanų, kaip tai: Dresių, Siūtų ar Overkotų, nes tokios drapanos tik sugadina jūsų išveizdą ir figurą. Ateikit pas mane, o aš jums padarysiu kuopuikiausias drapanas su primieravimu ir pritaikymu prie ypotos kaip kas norės. Męs teipgi už laikome visokių materijų naujausios mados, iš kurių galėsite pasirinkti ir nekaštuos brangiaus kaip kad pirktumet gatavą krome kur pas svetimtautį. Teipgi siuвам ir iš atneštų materijų.

Kurios negalit ateiti darbo dienoms, tai yra galima ateiti Nedėlioms nuo 10 val. iš ryto lyg 4 po piet. po šiuo adresu:

Petras Šertvites

370 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Tel. 2895 W. Greenpoint.

Pagal naują tiltą.

J. Skritulskas,

NOTARIJUS IR AGENTAS

Užlaikau geriausius gėrymus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant visų linijų, kur tik kuris norės ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčiu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių pinigus ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedimus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlaikau svetaing mitingams ir veselioms iš visų miestų mieldziu atsišaukti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso:

John Skritulskas

26 Broad St. New Britain, Conn.

Telephone No. 550.

Seniausias Lietuviškas Laikraštis!

"VIENYBE LIETUVNINKŲ"

26 metas kaip eina kas Seređą, Brooklyn, N. Y. "Vienybė Lietuvninkų" didelio formato 12 puslap.; talpina moksliskus straipsnius, naujausias žinias iš viso pasaulio, daugiausia iš Lietuvių gyvenimo. Turim visuose lietuvių kolonijose savo korespondentus, iš Lietuvos naujas žinias savų korespondentų. "Vien. Liet." dirbo dėl visų organizacijų ir žmonių gerovės. Šimet, 10 Vasario sukako 25 metai kaip išėdinėja, iš tos priežasties išleidom didelį žingeidų **Jubilėjinį numerį**, kuris liks istorišku atminimu, nes pirmas dar Lietuvių laikraštijoj. Kurie užsirašys ant metų, gaus tą numerį kaip dovaną. Tas numeris su 62 paveikslais žymių veikėjų ir rašėjų, ir 58 straipsniais. Tai labai puiki dovana, o tik 10 centų prisiųsk mums markėmis, tad aplaikysi jį, arba nurodyk tikrą adresą kam pasiųsti, o mes prisiųsime. "Vien. Lietuv." prenumerata **metams \$2.00, pusei \$1.00** Suvienyose Valstijose; **užrubežije \$3.00.** Užsirašyt galima visada, užsirašant reikia siųsti prenum. Money Order ar registruotam laiške pinigai leidėjo vardu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-24 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Reikale klausk laiškų, įdėk dvicentinę markę atsakymui

Pašalpa ligoje.

Vienas svarbiausių šiandieninio medžiagiško žmonių gyvenimo veiksnių yra pinigas, kurį didžiama žmonių, t. y. darbininkai, atsiekia tikta darbu. O kas yra su darbu, — visi žinome, gyvendami dabartinėje galybėje, kuomet žmogus — darbininkas tiek tėra godojamas ir reikalaujamas, kiek jame randasi spėkų darbu. Netekai dėl kokių nors priežasčių spėkų, ar tai senatvė atėjo, ar tai liga ištikio, ir pasilieki be uždarbio, be to pinigų, be kurio negali gyventi.

Įvairiose šalyse ir įvairių tautų žmonės, matydami ir suprastdami tatau, jau nuo senai rūpinasi apsaugoti save nuo nelaimių, nuo kurių niekas negali būti liuosas, t. y. nuo ligos, nuo susižeidimo, nuo senatvės. Kur-ne-kur žmonės per savo išrinktuosius priverčia pačias valstybes išleisti įstatymus, liepiančius fabrikantams apsaugoti darbininkus nuo nelaimių ir įvesti tam tikras pensijas seniems. Berods tatau beveik visur daroma yra tų pačių darbininkų pinigais: priverstinai atmušama jiems iš uždarbių tam tikri procentai, iš kurių kraunama minėtų „pašalpų“ fondai. Ar toki sistema yra teisinga — nėra reikalo kalbėti, nesa matome ją nesant teisinga. Vienok ji nors iš dalies yra naudinga, ir štai dėlko.

Sumanus darbininkas, kuris supranta gyvenimą ir blaivai žiūri kaip į jo aplinkybes, taip lygiai ir į savo, kaip vyro bei tevo, ar sūnaus, pareigas, nereikalauja raginimo iš šalies, kad apsaugotų, nėgi prievartos. Bet juk miniose yra daug ir tokių žmonių, kurie gyvena tikta šia diena ir šiai dienai; jie maž teatreikia atidžios į rytojų ir gal nė nemano apie pavojų, kurin gali patekti jie patys ir jų šeimynos, atsitikus nelaimi. Žmonėms tokios rūšies būtinas yra paraginimas, o gal ir prievarta gerą padaro.

Mēs, lietuviai, tverdami savo pašalpinės draugystės ir draugystės, vadovaujamiesi tuo, kuo vadovaujasi sumanus žmogus, besirūpinas savo ir savo šeimynos rytojumi. Betgi pas mus toji savitarpinė pašalpa yra nesutvarkyta; daug joje spragų. O kas svarbiausia — pašalpos sistema yra, galima pasakyti, ant primitiviško laipsnio. Kiekviena draugystėlė tvėria sau naujus įstatus, pritraukia prie savės keliasdešimtis narių ir veda skurdų gyvenimą iki neįsiskverbiamon nesuipratimai, dėlei kurių draugystė pajra, pinigais pasidalinama, nieko naudingo nenuveikus. O čia gyvenimas savo neatleidžia ir mēs vėl turime rūpintis kad vieton mirusios naują draugystę sutvėrus. Tas naikina mūsų spėkas, išsklaido jas, pagimdo nesųkį negeistinas varžytines tarp draugysčių ir t. p.

Akyvaizdoje viršiaus pasakoto, pavėliju sau tvirtinti, jog pašalpinės draugijų sistema turėtų būti visų mūsų naudai kitaip sutvarkyta. Pašalpos klausimas turi būti sukcentruotas, vedamas vienos didelės organizacijos, kurion priklausytų visi lietuviai neskiriant lyties ir amžiaus. Tasai apsireiškimas, t. y. susivienijimas visų spėkų, taip sudrūtintų mus visus

dvasiškai ir medžiagiškai, kad kiekvienas svarbėnis visuomenės klausimas visada rastų sau toje mūsų vienybėje didelę atramą.

Tie tatau motyvai padrąsino dabartinę SLA. Konstitucijos Komisiją sumanyti įvesti į naująją SLA. konstitucijos projektą skyrių pašalpos ligoje. Kad tatau yra mūsų Susivienijimui svarbu — niekas neužginčys. Berods Seimas išrinko Stovio Komisiją ir pavedė jai tą projektą surašyti ir pavesti kuopoms apsvartymui ir nubalsavimui. Bet Seimas, mano nuomone, ne tiek daug dėjo tam dalykui svarbos, kiek reikėjo. Pastarasis Seimas, kiek žinome, buvo taip svarbus Susivienijimui iš kitų atžvilgių, kad delegatai, tur būti, nėbežalėjo svarstyti tūly ir svarbių dalykų, palikę juos komisijoms. Kadangi Komisija nemanė, jog Seimas, pavesdamas tą klausimą Stovio Komisijai, kuri, dėja! da nieko nepadare, visai užgynė Konstitucijos Komisijai tą klausimą gvildenti, tad ir ėmėsi to darbo, matydama jame didelę svarbą S. u. L. A.

Šiandieną mēs matome tūlus žmones ir net laikraščius besidžiaugiant liūdnu apsireiškiu Susivienijime, t. y. tuo, kad iš Susivienijimo pasitraukė daugelis sąnarių. Džiaugiasi, paveizdan, kuningų „Draugas“, šaukdamas redaktoriaus lūpomis „Sursum corda“ (pakelkim širdis). Ir džiaugiasi, manydamas, jog Susivienijimas puls da žemiau, o jo, t. y. „Draugo“ atstovaujamoji draugija, S. L. R. K. A., laimės dėlei tos aplinkybės naujus sąnarius sau; tuščias džiaugsmas: Susivienijimas, jai ir pakelia didelę skriaudą dėlei atsimitusių narių, visgi da nenustojo savo morališkos spėkos ir neims ant savės kuningų jungo, nuo kurio pasiliuosavo XVI seime, Bergždžias džiaugsmas ir dar labjaus bergždžias laukimas. Morališkai Susivienijimas nenupuolė, nors to ir nori „Draugas“ ir jo šalininkai. Vidujinė spėka Susivienijime yra tiek tvirta, kad jos nesulaužs ir nėsunaikins nė insinuacijos, nė priešingoji agitacija, nė noras ir pasikėsinimas griauti tą organizaciją. O toji spėka da labjau pasidrūtins, kuo net Susivienijimas, atsisotojęs ant legališkų šios šalies pamatų, įves pašalpos svarbų skyrių, kaip skyrius pašalpos ligoje. Nėra abejonės, kad tuokart iš visų atžvilgių Susivienijimas augs ir stiprės, o iš to turės džiaugties ne tik patys organizacijos nariai, bet ir visi lietuviai, nes matys, kad yra platinama vienybės ir savitarpinės pašalpos idea uoliai ir su didesne nauda negu kada kitą sykį.

Informacijos dėlei pabandyčiau šičion pranešti tatau, ką SLA. Konstitucijos Komisija yra padariusi šiame atvėjyje; teisingiau pasakius, padarėva tatau mudu su p. P. Mikolainiu, nesa kiti Komisijos nariai nedalyvavo darbe, vieni atsisakė, kiti napribuvo.

Štai svarbiausieji to sumanymo punktai:

1. — Pašalpos skyrius yra sukcentruotas SLA. centre, o ne kuopose, kaip apie tai manė XXVI Seimas. 2. — Į tą skyrių gali (ne priverstinai) priklausyti visi SLA. nariai iki 50 metų amžiaus. 3. — Pašalpa ligoje: po \$6 savaitėje pirmųjų 15 savaitių laike

ir po \$3 savaitėje sekančiųjų 15 savaitių laike. 4 — Mokestis į tą skyrių — 25 c. į mėnesį. 5. — Pildo moji Taryba, su pritarimu SLA. kuopų, gali pakelti (tam tikram laikui, ne ant visados) mokestį to skyriaus nariams, jei pasirodytų nedateklūs fonde pašalpos ligoje. 6. — Į tą skyrių gali prigulėti ir moteris; jos gauna \$6 sykį už palagą, ir po \$6 savaitėje ant vygių su vyrais, jei sirgtų kokia liga, nesurišta su palagu. 7. — Visą priežiūrą ligonių atlieka kuopos per tam tikrus savo komitetus ir kuopa atsako prieš Susivienijimą už teisingumą išmokamų pašalpu ligoje. 8. — Pašalpos tėra išmokamos, paliūdijus apie ligą kuopos vyriausybei ir kuopos daktarui. 9. — Ligonis, sirgęs ne pilną savaitę, gaus po 85 c. už dieną.

Pažvelgus į augščiau paminėtuosius projekto punktelius, yra aišku, kad Susivienijimo nariai turės daug lengvesnes išlygas Susivienijime negu šiaip mažose draugystelėse. O prie to ir darbas, sujungtas su draugystės reikalų vedimo klausimu, bus kur kas lengvesnis, nes bus vienodas visose kuopose, tvarkus, pagal tinkamą planą išdirbtas ir ant daug lengvesnių išlygų ne kaip šiandieną draugystėse.

To dalyko akyvaizdoje mes galime drąsiai tvirtinti, kad, kuomet SLA. kuopos priims šį Komisijos projektą, Susiv. Liet. Am. ne tik nepuls žemyn, bet ims vėl augti tuo greitu augimu, kuris nustebino ir, gal būti, nepatiko (nes "Sursum corda" tuomet negiedota) daug kam, o ypač tiems žmonėms, kuriems Sus mo gerovė ir plėtojimas durte dūrė akis.

Kaip projektas visos Konstitucijos, kurion inėjo daug pamatinių permainų, taip ir projektas skyriaus pašalpos ligoje, bus pagarsintas SLA. nariams lapkrityje. Tuokart kuopų užsiinteresavimas, tvirtai tam tikiu, pertikrins, kad džiaugsmi, išsiveržentie pavidale "Sursum Corda", ar ir pavidale p. Purvio agitacijos už Pašalpinę Organizaciję (kurią jis pats sumanė ir paskui įsakė pripažinti ją visuomenės dalyku, visuomenės reikalavimų pagimdytu), yra bergždi: Susivienijimui ateitis yra didelė, daug didesnė, negu daugelio manoma.

V. K. Račkauskas.

Apie S.L.A. namą.

Kol Sus. neturėjo savo namo, tai visi nariai buvo įtempę nervus, kad tik greičiau nupirkti. Ir prieš namo pirkimą buvo gana plačiai apkalbėta, kur būtų atsakančiausia vieta namui. Pasirodė atsakančiausia vieta — New Yorke. Čion ir nupirkta ir, reikia pasakyti, neapsirikta. Nežiūrint to, kad namą turim gana geroj vietoj, vienok kelis kartus tēmijau "Tėvynėj" tuoj po nupirkimui, ir girdėjau gyvu žodžiu, pirmiaus dar, ir dabar, "kad Sus. namas neatsakan-

čioj vietoj, ir ne lietuviais apgyventoj". Aš, buvęs prie nupirkimo namo, gyvenantis ant vietos ir žinantis, kaip lietuviai yra apsigyvenę, noriu gerb. Sus. nariams parodyti, kad taip kalbantie nežino dalykų stovio. Nenorėdamas daug išvadžioti, parodysiu, maždaug, kur lietuvių gyvenama ir kaip yra gera privažiuoti prie S.L.A. namo. Tikiu, kad šis straipsnelis parodys, jog baiminties nėra ko, namą turim lietuvių centre. Pačiame mieste, New York City, lietuvių gyvenama, pradėdant nuo Battery park (West side), vakarinė dalis, iki 56-tos gatvės. Rytinė dalis (East side), pradėdant nuo Brooklyn bridge (tilto), net iki 127 gatvės; kaip kur gyvenama gana tirštai. Taip lietuvių gyvenama ir augštoj miesto dalyj, vadinamoje Bronx. Tai tiek apie vietinius.

Reikia priminti, kad prie didžiojo New Yorko, taip vadinamo "Greater New York", priguli šios dalys: Williamsburg, Brooklyn, Central Brooklyn; So. Brooklyn, East New York, Maspeth, Ridgwood, Astorija Long Island, Jamaica, College point, Whitston, Flushing, Bay side. Dar ir šios vietos prisiskaito prie didžiojo New Yorko: Staten Island, Bliswille, Woodside, Elmhurst, Corona, Woodharren, Richmond, o ir čia lietuvių irgi gyvena. Tai visos šios vietelės — New Yorko sparnai. Tose vietose kaip kur gyvena lietuvių tūkstančiai. Ir beveik iš šių visų vietų galima pasiekti S.L.A. namas tik penkiuką užsimokant, gatvekariais, elaveiteriais ar tuneliais.

Dar šios vietos (miesteliai) arti New Yorko: Yonkers N. Y., Mt. Vernon, N. Y. Toliaus: Hoboken, Jersey City, Bayonne, Weehawken, Guttenberg, Fort Lee, Leanis, Nardhoff. Šiose visose lietuvių gyvenama gana apščiau, ir Sus. namas pasiekiamas tik su penkiais centais lėšų. Tolimesnės vietos, bet nepertolimos, tai šios: Harrison, N. J., Newark, N. J., Elizabeth, Passaic, N. J., iš kur irgi su 10-15 dašigaunama į New Yorką.

Žodžiu sakant, Sus. namą turi labai patogioj vietoj, visur lietuviai gyvena aplinkui. Reikia priminti, kad namas guli prie dailiausios gelež. stoties, kurią pereitą vasarą atidarė Penn. geležkelis; tik 12 bloku iki Grand Central depot ant 42 gatvės. Taigi ar neaišku, kad tie, kurie kalba apie SLA. namą, peikdami vietą, patį nežino kaip yra. Piningai, įdėti į namą, turi užaugti, nes ta vieta su atsidarymu geležkelio stoties kyla gana žymiai. Nuostolių ant namo negali būti. O sulyg spaustuvės — tai jai visos S.L.A. kuopos duotų į S.L.A. spaustuvę drukoriškus darbus, tai spaustuvė turėtų darbų į vales ir būtų pelnas S.L.A. Taigi, viengenčiai, daugiau dirbkim ir patyrę ką kalbėkim, kad nebūtų tuščios kalbos.

Norėtysi kelėtą žodžių pratarti linkui S.L.A. spaustuvės užėmimo vietos. Kaip žinoma Sus. nariams, mes turim užpakalyj didžiojo namo dar mažą namelį, kur gyvena Sus. namo užiurėtojas (janitor) ir dvi familijos, kurios moka po \$10 randos į mėnesį. Sus. raštinė ir spaustuvė, užima priešakiniam name pirmas lubas ir sklepą, kas išleidžiant rendon, Sus. atneštų pelno apie \$70.00 kas mėnuo. Mano nuomo-

ne, męs padarēm biskutėlį klaidingai iš karto, kad Sus. raštinę ir spaustuvē neperkēlēmē į užpakalinį namą. Mano minčia, galētumem padaryti tai ir dabar, ir tatai mums atsieitų gana pigiai; vietas, kiek man žinoma, rodos, būtų gana raštinei ir spaustuvei. Sus. būtų daug didesnė nauda išrendavojus pirmutinį namą, pirmas lubas ir sklepa, nes kas metas atneštų rendos apie \$800 ar 900.

A. M. Martusevičia.

Iš kuopų nutarimų.

Spalio 16 d. š. m. 2 kuopa S.L.A. laikė bertaninį susirinkimą. Sumokėjus duokles, svarstyta, kokiu būdu padauginti skaitlių narių kuopoje. Suradome geriausį būdą: įvesti kuopoje skyrių pašalpos ligoje, su taja išlyga: mokėti viso 80 centų kas mėnuo. 30 centų siųsti į S.L.A. centro išdą, o 50 c. pasilankyti kuopos izde. Šešis mėnesius mokėjus į kuopos išdą po 50 c. — ligoje per savaitę 5 dol. ir posmertinės 50 dol., o iš S.L.A. centro pirmo skyriaus 150,00. Tokiu būdu viso posmertinės \$200, ligoje pašalpa ir da laikraštis "Tėvynė" kas savaitę pareis už tokią mažą mokestį. Męs nutarėme visus senus S.L.A. narius be skirtumo amžiaus priimti į pašalpos skyrių, o naujai prisirašant palei amžiaus metus, kol pasirodys ir, jeis į galę naujoji S.L.A. konstitucija. Jaigu tas mus nutarimas sutiks su laukiama nauja S.L.A. konstitucija ir su S.L.A. Stovio Komisijos sumanymu, tai ir pasiliks taip. Tik tokiu būdu mus organizacija, S.L. A., vėl augs ir bujos ir viskas eis tvarkoje. Patariame ir kitoms kuopoms apsvarstyti mūsų sumanymą.

2 kuopos pirmininkas, *Ant. M. Makauskas.*

Apie organizatorių.

New Britain Conn., 34 kuopa savo mėnesiniame susirinkime, laikytame rugpjutyje, tarp kitų nutarimų nutarė reikalauti, kad Pildomoji taryba paskirtų žmogų, kuris galėtų aiškinti dabartinį Susivienijimo padėjimą, ir leistų jį kaipo organizatorių per kuopas su prakalbomis. Dabartiniame laike kuopos silpnai stovi, o draugai atsisako mokėti. Mes tikimės, kad kuopų nariai, kurie nori užlaikyti kuopą, tokį kalbėtoją maloniai priims ir padarys naudą Susivienijimui. Molonės šitą sumanymą Pild. Taryba nepalikti neapsvarsčiusi.

34-os kuop. protokolų raštininkas

A. Valinčius.

V. Nagornoski.

Rutvilė-Zemaitijos Mergelė.

HISTORIŠKA TRAGEDIJA

5-se aktuose, 7-se atidengimuose.

Rutvilė.

Tas nuodēmē būtų
Bjauri, niekinga, neatleidžiama!

Nuodēmę tokią net didis Perkūnas
Savo galybėj atleisti negal!...

Aš juk žadėjau dievaičių malonę
Mūsų tėvynei atpirkti savim.
Aš suviliočiau dangų, jeigu laužą
Apliečiau krauju nusidėjėlės.

Myla.

Suvis kitokia yr' nuomonė mano.
Anė šešelio nuodēmės nėra,
Jei pat's dievaičiai maloniai suteikia
Progą gērėties gyvenimu tau.

Rutvilė.

Kur matai progą?

Myla.

Ta minia ginkluota,

Kuri vien tavo laukia įsakų,
Ir kuri nuolat dauginasi smarkiai!
Su ja tu tikslą atsieksi tikrai,—
Su ja išvysi vagilius, plėšikus,—
Su ja įkursi tvarką Lietuvoj!
Su ja tau sostas kils ir sau ant galvos
Uzdėsi mirtą kuningaikštienės.
Šitai dalykams stovint, kam-gi reikia
Nuolat matyti laužą ir liepsnas?
Nuolat svajoti puikią savžudystę
Ir širdies balsui kurčia pasilikti?

Rutvilė.

Ką tu sakai man? Myla, ką tas reiškia?

Myla.

Kad tu, širdelė, moteries jausmus
Turi ir trokšti lygiai, yt męs visos,
Karštai mylėti ir būt mylima!...

Rutvilė.

Tavęs klausyti man yra uždrausta.

Myla.

Ne, balandėle. Dievai nedraudžia
Dorai mylėti moteriškai vyrą.
Atpenč, jie patįs dar palaimina
Meilingą porą.

Rutvilė.

Taip, bet aš žadėjau,

Jei pasiseks man priešus apgalėt',
Lauže sudegti. Todėl man privalo
Prisaiką baisią teisiai dalaikyt.

Myla.

Užsitikėki dievaičių malonei!
Jie apšvies tave, ką reikia daryt';
Bet neužmirški, kad kruvinas aukas
Kilti ir dori darbai atsveria.
Manyt, kad geradėjingas Perkūnas

Trokšta vien mūsų kančių, ašarų,—
Nuodėmė būtų, nes jis, mus sutverdams,
Skyrė mums laimę, ne kančias kentėt'!

Rutvilė.

Tau prieštarauti sunku, bet manyti
Šiaip, kaip stengiesi įkalbėti man,—
Rodosi, būtų išsiteisinimu
Savęs nuo kaltės. Ne, taip negal būt'.
Jokia dievystė netur tos galybės
Mane nuo žodžio duoto atliuosuot'.
Žinyčios griaučiai keltūs ir mane
Uzgriautų, jeigu žodį laužyčiau.
Tu įkalbėti nori, kad ta minia
Reiškia dievaičių prielankumą man
Gyvent' laimingai! Bet man ji parodo,
Kad anė žingsnio nereikia nukreipt'
Nuo išsirinkto kelio, nes ta minia
Reiškia, kad maldas išklausė dievai
Ir duoda jėgas, kol esmu jiems teisi,
Mielą tėvynę nuo priešų apgint.
Ne!, Neklausysiu tavęs, Myla. Dangus
Aiškiai parodo, ką reikia daryt'.
Lai širdį graužia net pragaro kančios;
Bet ką žadėjau, — tą išpildysiu.

Scena VI.

Tie patys, Trainaitis, Tuožmis ir Vilda.

Tuožmis.

Zvalgas! Laikykit! Neduokit pabėgt' jam!
(bėgdamas paskui Vildą).

Rutvilė.

(sustabdydama įbėganti Vildą).

Sustok!

Trainaitis (*su ištrauktu kardu*).

Čia tavo kelias baigiasi!

Rutvilė.

Kas tu per vienas?

Vilda.

Aš esmu kaimietis,

Gadūnės kaimo. Aš žvalgū nesmu.

Rutvilė.

Kodėl-gi bėgai?

Vilda.

Nes vilyčia sargo

Privertė mane saugot gyvastį!

Rutvilė.

Kur eit žadėjai?

Vilda.

Ten, į bažnytkaimį,

Tuo už giraitės.

Rutvilė.

(Toliaus bus).

L. N. Tolstoj.

Prisikėlimas.

(Romanas).

Vertė Karolis Vairas.

PIRMOJI DALIS.

Paėjęs porą sykių ten ir atgal už namų kampo ir pataikęs kelis sykius koja į purvyną, Nechliudovas vėl prisiartinio prie seklyčios lango. Lempa vis da degė, ir Katiuša vėl sėdėjo viena pas stalą, lyg negalėdama atsitrašinti ką-tai padaryti. Tik jisai priėjo prie lango, ji tuojau pažiūrėjo į jį. Jis barkšterėjo. Ji, nežiūrėdama, kas barkšterėjo, tuojaus išbėgo iš seklyčios, ir jis girdėjo, kaip girgžterėjo išeinamosios oran durys. Jis jau laukė jos palei priemenę ir tuč jau tuojau tyliai apkabino ją. Ji prisiglaudė prie jo, pakėlė galvą ir savo lūpomis pasitiko jo pabučiavimą. Jiedu stovėjo už kertės ant apdžiūvusios vietos, ir jį visą apėmė kankinantis neužganėdintas geidulys. Staigu taip pat girgžderėjo išeinamosios durys, ir pasigirdo piktas Matrionos Pavlovnos balsas:

— Katiuša!

Jinai ištrūko nuo jo ir sugrįžo seklyčion. Jis girdėjo, kad durys užkabinta. Po tam viskas aptylo, raudona šviesa lange užgeso, pasiliko vienas tik ūkas ir nežinomas darbas ant upės.

Nechliudovas priėjo prie lango, nieko nesimatė. Jis pabarškino, niekas jam neatsakė. Nechliudovas sugrįžo namo, vienok neužmigo. Jis nusimovė batus basas nuėjo karidoriu pas Katiušos duris, greta Matrionos Pavlovnos kambario. Išpradžių jis girdėjo Matrioną Pavlovną ramiai knarkiant, ir jis jau norėjo inteiti, kaip staigu ji sukosėjo ir apsvirtė tratančioje lovoje. Jis apmirė ir išstovėjo taip keles minutes. Kuomet visa vėl aptilo ir pasigirdo tas pats ramus knarkimas, jis, stengdamasis žengti ant tų lentų, kurios netratėjo, nuėjo toliaus ir priėjo prie Katiušos durų. Visa buvo tyku. Jinai, matoma, nemiegojo, nesa nesigirdėjo jos alsavimo. Ir kaip tik jis pratarė: "Katiuša!" — jinai pašoko, priėjo prie durų ir piktai, kaip jam pasirodė, ėmė įkalbinėti jam eiti pas save.

— Į ką tai panašu? Na, ar taip galima? Užgirs tetutės — kalbėjo jos lūpos, o visa jos esybė sakė: — "aš visa tavo".

Ir tai suprato Nechliudovas.

— Na, ant minutėlės atdaryk. Meldžiu tave, — sakė jis beprasmius žodžius.

Ji nutilo, paskui jis užgirdo, kaip jos ranka jieškojo sklėsčio. Sklęstis čiaukštelėjo, ir jis inėjo pro atdaras duris.

Pagriebė ją, kaip ji buvo. vienuose storuose marškiniuose su nuogomis rankomis, pakėlė ir nunešė.

— Ah! Ką Jūs? — Šnabždėjo jinai.

Bet jis nekrepė atidžios į jos žodžius, nešdamas ją pas save.

— Ah, nereikia, leiskite, — kalbėjo jinai, o pati

visa prie jo glaudėsi.

Kuomet jinai, drebanti ir tyli, nieko neatsakydama į jo žodžius, išėjo nuo jo, jis išėjo ant gonkų ir sustojo, stengdamasis išaiškinti sau visa tai, kas įvyko.

Kieme buvo šviesiau; žemai, ant upės, ledas tratėjo ir skambėjo dar garsiau ir prie buvusių garsų prisidėjo čiurškėjimas. Gi ūkas ėmė leisties žemyn ir iš už ūko sienos išplaukė nusiminęs mėnulis, apšviestas kaszinką juodo ir baisaus.

“Kas gi tai su manim atsitiko: ar didelė laimė, ar didelė nelaimė?” — klausė jisai save. — “Visada taip, ir visi taip,” — atsakė ir nuėjo miegotų.

XVIII

Ant rytojaus blizgas, linkmas Šenbokas apsilankė pas Nechliudovą ir pamušė tetas savo elegantiškumu, mandagumu, linksmumu ir meile į Dimjtrą. Jo duosnumas, nors ir tiko tetoms, nustebino jas. Neregiamas elgėtomis jis davė rublį, žmonėms šiaip kišių išdalino 15 rublių. Tetulos da nebuvo mačiusios tokių žmonių ir nežinojo, kad tas Šenbokas turėjo 200 tūkstančių skolų, kurios — jis žinojo — niekad nebus sugražintos, ir kad todėl 25 rubliai šen ar ten jam nedaug tereiškę.

Šenbokas išbuvo čion tik vieną dieną ir ryt naktį išvažiavo drauge su Nechliudovu, mat buvo paskutinis terminas stoti kariuomenėn.

Nechliudovo dūšioje iš tos pastarsios pas tetas praleistos dienos, buvo da labai gyvas atsiminimas anos nakties, ir jame kilnojosi ir kovojo du jausmu: vienas — degas, jauslingas gyvuliškos meilės atsiminimas, nors toji meilė toli gražu nedavė to, ko jis laukė; antras — supratimas, kad jis kažką labai pikto padarė, ir kad tas piktas reikia pataisyti, ir ne tiek iš atžvilgio į ją, kiek į jį patį.

Tame beprotiško egoizmo stovyje Nechliudovas mąstė tik apie save patį — apie tai, ar jį kas teis ir kaip, jai bus susekta, kaip jis su ja pasielgė, o ne apie tai, ką ji pati jaučia, ir kas su ja bus.

Jis mįslijo, kad Šenbokas dasiprotėjo apie jos santikius su Katiuša ir tatai jam tiko.

— Mat kaip netikėtai pamylėjo tetas, — tarė jam Šenbokas, paregėjęs Katiušą: — jau sevaitę čion gyvenai. Ir aš tavo vietoje būdamas nevažiuočiau čia. Kur tau!

Jis mąstė da ir apie tai, kad, nors ir gaila važiuoti dabar, neprisiragavus meilės ik valiai, išvažiavimas yra parankus ir iš to atžvilgio, kad antsyk yra pertraukiami visi ryšiai, kuriuos būt sunku užlaikyti. Mąstė ir apie tai, kad reikia jai duoti piningai, ne jos dėlei, ne dėlto, kad jų gali jai prireikti, bet dėlto, kad taip visų yra daroma. Jis ir davė jai tiek, kiek manė esant tinkamu pagal jo ir jos padėjimą.

Po pietų jis palaukė jos priemenėje. Ji užkaito, paregėjusi jį, ir norėjo eiti šalin, rodydama akimis seklyčios duris, bet jis ją sulaukė.

— Aš norėjau atsisveikinti, — tarė, gniauždamas rankoje konvertą su šimtrubline. — Štai aš....

(T. B.)

Japonija ir Japonai.

Parašė V. K. R.

Aš žinau, kad daugelis mano sąūkėsu yra pasiryžę pakelti kad ir didžiausias aukas, kad tik pastatytų mūsų kariuomenę, kaip skaitliumi taip ir apsiginklavimu, ant lygių su milijoninėmis Europos valstybių armijomis. Bet ar tokios pastangos pridėra išmintingiems žmonėms? Pati Europa. prieš kurią jūs nusilenkiate, led tik alsuoja savo sunkumo prislėgta. Gyvastis nebeturi jokios vertės valstybėse, pasiryžusiose kas valanda pulti į karę. Ar-gi jau taip patraukia panėšus dalykų stovis? Nejaugi mes turime ir iš to atžvilgio sėkti europiečių pėveizdą? Ar ne geriau sulaužyti mūsų ginklus, paskandinti visus apšarvuotus laivus? Įtikėkite man, nuo to mes taptume daug išmintingesni ir laimingesni. Išardykime tvirtoves, atleiskime namo kareivius, apskelbkime karę karei, ir mes padėsime pamatą naujai gadynei žmonijos gyvenime.

“Sakoma, būk valstybės tvirtybės dėlei visi jos sąnariai turi priklausyti prie vienos religijos, kuri, remdama valstybę, pati būtų valstybės palaikoma ir remiama. Gera. Bet juk pasaulyje yra tokia daugybė religijų! Katrą gi pasirinkti? Mūsų probočiai tikėjo į šinto. Bet tai juk vieni tikėjo į šinto, o kiti į buddhizmą, treči — į konfucionizmą, ketvirti buvo krikščionys, ir visos tos religijos daugiau kaip tūkstantis metų jau gyvena ant svieta. Šinto pasekėjų Japonijoje daugiausia. Bet ar visada teisybė esti didžiumos pusėje? Tad kur gi išėiga? paklausk mane. Išėigą surasti nėra sunku.

“Kiekviena religija yra įrankis susinėsimui žmogaus su Augščiausiaja Pradžia, ir todėl nėra reikalinga, kad būtų viena religija, tik reikia kiekvienoj esančioj religijoj paguodoti dievybės branduolis, kuris yra joje užslėptas. Religijų pamatai yra vienodi: žengimas prie to, kas yra gera, šalinimasis nuo to, kas yra nelaba, ieškojimas Dievo, kaip pirmutinio visokiam labai šaltinio, geras atsinešimas į žmonės, kaip į gyvius, paeinančius nuo tos pačios Augščiausiosios Pradžios ir nešiojančius savyje Jos atspindį. Štai tuos principus, nuo kurių neatsisakys anei viena esančių šiandien religijų, ir turime įkvėpti mūsų vaikams. O kas link formų — pavelykime kiekvienam žmogui formas sau pasirinkti, nesa ne formose yra galybė, o dvasioje.

“Nėra abejonės, kad šalis su laisvai besiplėtojančia religijine dvasia, šalis be kariuomenės į greitą laiką taip augštai išsitobūlins, kad mes to ir suprasti negalim.”

Ir šiuose žodžiuose, kaip ir žodžiuose ano japono tautininko, aiškiai atspindi Europos mintys ir įtekmė. Tris šimtai su viršum metų tam atgal europiečiai atnešė į Japoniją krikščionybę ir draug su ja įnešė į tautą nesutikimus ir praliejimą kraujo; dingo visa, kas buvo gero atnešta. Dabar vėl nuo 1867 m. pradėjo

keliauti Japonijon Europos žmonės, nešdami su savimi visus Europos minties ir technikos laimėjimus. Ir ateidami į tą šalį vėl atsineša nesutikimų dvasią. Įsiviešpatauja Japonijoje tautiško apsirubežavimo dvasia ir jos draugas—militarizmas.

Berods neseniai dar teuzsibaigusi su Maskolija karė pasisekė japonams, praplatino jų teritoriją, įgavo jie tūlas tiesas ant Azijos kontinento. Bet užtai kas diena auga laivynas, auga armija, ir draug su tuo auga liaudies skurdas ir valstybės skolos.

* * *

Naujausioji civilizacija, atėjusi į Japoniją po revoliucijai, nuvertusiai seną feodalinę sistemą, gana jau toli nukeliavo į priekį. Japonija iš visų savo pajėgų stengiasi visame kame neatsilikti nuo visuotinio pasaulio progreso. Nėra abejonės, kad japonai tai jau dėl savo būdo ir papročių, tai jau dėl paties gyvenimo sąlygų turėjo pakelti daug sunkumo iki galė jo įgyvendinti pas save naujas išdirbijos formas, turėjusias jau pilnas pilėtybės tiesas Europoje. Vienok gi į 40 metų laiką japonai daug ko pasisavino nuo Europos. Priėmė europiečių metodus politikoje, apšvietoje, pirklyboje ir pramonijoje; daug ką pasiskolino ir doros bei religijos srityse.

Japonijos pramonija tiek jau augštai iškilo, kad čia rasi ir moteris ir vaikus, dirbančius fabrikuose, užėisi čia nesvietišką darbininkų vergiją, nuo kurios jungo kyla vaitojimai visame civilizuotame sviete. Rasi čia net ir socialistų partiją, kurią valdžia persekioja, kiek galėdama, ir vadina juos anarchistais. Žodžiu sakant, Japonija į taip trumpą laiką pavijo Europą ir Ameriką iš daugelio atžvilgių.

Geresniam supratimui apie Japoniją iš tos pusės, pasižiūrėkime į skaitlines. 1903 m. atliktasai gyventojų surašas parodo, kad Japonijoje buvo 48.542.676 gyventojų 8). Gyventojai padalinami yra šitaip: dideliuose miestuose — 6.809.976 (14%), mažuose miestuose — 6.890.295 (15%) ir kaimuose — 34.842.405 (71%).

Iš tų 48 milijonų yra ketvirta dalis suaugusių darbininkų vyrų: 7.200.000 kaimiečių ir 4.800.000 kitokių darbininkų. Darbininkai, pagal 1906 ir 1907 m. surašus, šitaip skirstosi sulig darbo:

Valstybės įrėdniei	181.294
vietinės savyvaldos įrėdniei	225.991
mokytojai	112.118
gydytojai	40.339
dvasiškieji	204.688
advokatai ir teisdavybės įrėdniei	2.557

Viso labo 766.987.

Tai žmonės inteligentiškųjų profesijų. Toliaus 1906 m. surašas parodo, kad 505.000 žmonių moka

8) Skaitlinės paėmiau iš S. Katajamos straipsnio. Žiūr. "Viest. Znanija" 1910 m., pusl. 513. S. Katajama yra zinomas Japonijos soc.-demokratų partijos lyderis.

1880 m. Japonijoje gyventojų buvo 34.338.404; tame skaitliuje 16.918.619 moterų ir 17.419.785 vyrų. 1909 m. skaitlinė pasikėlė iki 43.763.153. Mieste Tokio 1902 m. gyveno 1.450.000 žmonių. Kioto — 353.250. V. K. R.

pramonijos mokesčius. Jų tarpe 9.300 — tai sąnariai įvairių akcijinių bendrijų, o likusieji — daugiausia smulkūs pramoninkai.

1907 m. surašas paduoda šitokias pramonijoje užimtų vyrų darbininkų grupes:

Išlavinti darbininkai valdžios pramonijose	99.458
neišlavinti darbininkai ten-pat	33.668
išlavinti darb. privatinėse pramonijose	257.356
neišlavinti darb. ten-pat	147.047
kalnakasiai	214.435
rikši (džinriki, t.y. žmonės, vežiojantie vež.)	161.397
pačto ir kitokie tarnai	40.743
jureiviai ir armija	250.000

Viso 1.204.104.

Be to yra dar dailydės, akmenkalddžiai, štukaturai, vežėjai, jūrininkai ir žvejai — viso bent 1.200.000 žmonių, taip kad aplama skaitlinė perviršija 2.400.000.

Toliaus tą visą darbininkų armiją pridaboja ir darbe, kur reikia, pamokina gana didelis skaitlius meisterių ir prižiūrėtojų. Štai procentinis jų atsinešimas valdžios užlaikomose pramonėse:

Fabrikai	Meisteriai	darbininkai	%
Valdžios spaustuvės	380	2.973	11,3
„ pininginė	30	366	7,5
„ arsenalas	415	34.489	1,2
Jūrų arsenalai ir dokai	314	51.659	0,6
Valdž. gelež. darbavietės	999	13.840	6,7
„ kasyklos	595	8.450	6,6

Paėmę vidutiniškąją procentinę atsinešimą ir kitoms pramonėms, gausime, kad ant 2.400.000 darbininkų yra 160.000 prižiūrėtojų ir meisterių. Pasiremiant viršiaus privestomis skaitlinėmis, maždaug teisingai galima nuspręsti darbininkų skaitlius:

Įrėdniei ir inteligentiškųjų profesijų žm.	700.000
Tarnaujantie įvairiose pramonėse ir tiems panėšūs inteligentiškųjų profesijų žm.	200.000
Smulkūs pramoninkai	500.000
Tarnaujantie pirklyboje	1.000.000
Išlavinti ir neišlavinti pramonijos darb.	2.400.000

Viso labo 4.800.000.

Lygiai akyva susipažinti su kaip kuriomis smulkmenomis apie valstybės įrėdnius. Iš viso jų prirokuojama 152.122, ir algų jiems išmokama kas metas 44.787.112 ienų 9). Augštų įrėdnių, Čuknių, yra 416, ir kiekvienas jų, aplamai imant, gauna 4142 ienų algos par metus. Toliaus 6287 Sonių; jie, aplamai imant, gauna par metus po 1217 ienų. Likusieji įrėdniei, Hannių, (jų yra 55.952) ir žemiausie įrėdniei (93.000) gauna algos tarp 335 ir 192 ienų par metus. Darbar, rodos, jų algos šiek tiek yra pakeltos. Iš to matyti, kad darbas Japonijoje yra apmokamas menkai. Apie pramonijos darbininkus minėsimė kiek toliaus. Teisybė karės metas privertė pakelti darbininkų uždarbius, bet užtat po kare (tarp 1909 iki 1911 m.) uždarbiai sumažėjo ant 15—20, o kaipur ir ant 30%. Tatai visoje šalyje yra pilna bedarbių.

(Toliaus bus).

9) Iena — 94 kapeikos. Iena turi 100 senų, tad sena — mažiau už kapeiką.

Lietuviai Amerikoje.

Newark, N. J.

Spalio 7 d. čion apsilankė kuningai Olšauskas ir Tumas su kalbomis. Publikos suėjo gana daug, užsilaukė ramiai, vien tik vietinis kun. V. Staknevičius, kolektuodamas salėje, ant syk suriko, kad matęs iškištą liežiuvį. Nežinia, ką "svečiai" pamįslijo; žmonės, užsiėmę burnas, juokėsi.

Kalbos publikai labai įtiko: nebuvo girdėti nė dievų, nė velnių, nė bedievių, nė dievuočių. Kaip matyt, tai ir aukos sekėsi rinkti. Kun. Tumas priminė, kad jau turį surinkę 16 tūkstančių dol. Ant užbaigos Cilės choras sudainavo kelias dainas.

Newarko lietuviai gavo lietuvių mokytoją į Pub. School, p. V. Lesčinską. Ant syk prisirašė 160 mokinių vien į Lafayette gatvės mokyklą.

Lietuvis mokina 17 nemokančių skaityti nė rašyti. Būtų malonu, kad tie, kurie yra pradėję mokytis, lankytų mokslinę pakol užsidarys sezonas. Tuomi newarkiečiai parodytų, kad myli mokslą ir gerbia mokyklą.

M. A.

Seelyville, Ind.

Iš čionai, mūsų laikraščiuose nematyt zinių apie lietuvių gyvenimą, lyg kad čia visai jų nebūtų. Yra čia mūsų diktas būrelis, tik gaila, kad apie mus darbus visuomenės labui nedaug tegalima pasakyti. Čia pareina po kelis laikraščių egzempliorius; yra čia Amerikos Ukėsų Kliubas ir 201 kuopa S.L.A. Tik gaila, kad visi miega ir nepabunda į darbą visuomenės naudai. Smarkieji įpratę yra prie rudakės; nuėik į mėnesinį susirinkimą, tai pirmiausias įnešimas: susidėkim po kelis centus ant bonkučių, o paskui gerai apsvarstysim reikalus, tankiausia taip ir būna. Užmirštama, kad rudakė dar pasunkina ir taip nelengvų gyvenimą.

Darbai šiaip taip eina; dirbama po 2 ir 3 dienas į savaitę.

Senas gyventojas.

New York, N. Y.

Pirmutinę lekciją Liet. Ukėsų Polit. Kliubo 15 d. spalio m. skaitė Liaudies mokyklos narys p. P. Norkus iš Passaic, N. J. temoje: "Apie išnykusių civilizotu Azijos tautų kultūrą". Tema buvo gana įdomi ir užimanti klausytojus. Po paskaitai buvo paklausos ir p. Norkus atsakinėjo.

Taipgi buvo deklamacijos ir judantie paveikslai. Deklamavo p-lė K. Žilioniūtė (7 metų mergaitė) "Jauna lietuvaitė jieškanti mokslo", ir p-lė K. Jankauskiūtė "Miškas ir lietuvis" ir "Man tinka"; ši buvo iliustruota paveikslais. Ant galo p. A. T. Račiūnas rodė gana puikius juokingus, ir pamokinančius paveikslus. Publikos buvo pilnutėlė svetainė. Po tam p. Jankus, mokyklos rengimo komisijos narys, paaiškino, kad mokyklėlė atsidadys trumpam laike. Ir pranešė Jaunų Krikščionių Draugiją "Y. M. C. A." apmokėsiant mokytojui po \$2 už vakarą, su taja pasarga, kad bus nemažiau 15 mokinių, o jai dau-

giau — geriau. Šiame vakarėlyj dar ir p. J. M. Daničius trumpai kalbėjo apie mokymosi naudingumą. Į vakarinę mokyklą užsirašė 38 vyrai ir dvi merg nos. Reik priminti, kad Kliubo vakarėlis, atsibuvęs mokyklos naudai, davė pelno \$100 su centais.

Aš.

Iš Lietuvos laikraščių.

Kalbos laisvė Lietuvoje. Rugsėjo 8 d. Kupiškėje (Ūkm. p.) manyta turėti paskaitas. V. D. Pr. Kuzma būtų skaitęs apie Dumą ir jos darbus. Atvažiavo ir atstovas. Bet šit tą pačią dieną apie 12 val. bent už 3 valandų prieš prasidėsiant paskaitoms gauta iš policijos žinia, kad jie turį telegramą iš gubernatoriaus, — *uždraudžia skaityti lietuvių kalba.*

Marijampolės parodoj per 4 dienas perėjo per 15.000 žmonių. Gegiausi skyriai, tai arklių ir naminės pramonijos. Dovanų paskirta vienais pinigais apie 1800 rb. Arklių buvo bene 230 su viršum, kairie buvo įkainuoti į 1200 rb. Naminės pramonijos skyrius buvo labai didelis ir labai įvairus — nors dėk emės visą tą skyrių į geriausią dailės parodą. Paminėtini da— V. Bielskaus paviljonas, Griniuvienės teatro scenos šrinktinių prijuosčių uždangalas, puodžiaus Burinskio puodų dirbimas, naminio darbo divonai; bet kur čia viską išskaitysi. Paliksim tai tam kartui, kuomet bus tikresnės žinios apie paskirtas dovanas.

"Lietuvos Ūkininkas" už "Žemės" leidimą, už "Ūkininko Kningyno" susatymą ir ūkio kningų išleidimą gavo vieną iš augščiausiųjų dovanų — Garbingąjį Atsišaukimą.

Paroda pilnai yra pasisekusi ir, reikia tikėtis, padarys žymę bent Suvalkų gubernijos lietuvių gyvenime.

Parodą surengė trys Marijampolės lietuvių draugijos — "Marijampolės Ūkininkų Draugovė", "Žagrė" ir "Žiburys". Reikia pripažinti, kad veikliausie Parodos Komiteto nariai buvo iš Marijampolės Ūkininkų Draugovės.

"L. Ū."

Javų prekyba pas mus. Baltarusių laikraštyje "Naša Niva" jos redaktorius Vlasovas duoda smulkią apyskaitą, kiek javų yra išvežama ir kiek įvežama į Kauno, Vilniaus, Gardino, Minsko, Vitebsko ir Mohilevo gubernijas. Suskaitęs, kiek javų yra gabenama iš viso per 254 tų šešių gubernijų gelžkelių stotis priėjo jis prie tos nuomonės, jog šis visas kraštas neprodukuoja dagi tiek javų, kiek patiems reikalinga, nes kasmet dar čia įvežama apie 20 milijonų pūdų javų daugiau, nekaip išvežama. Vienai Kauno gubernijai tik geriau klojasi, nes į ją tik vieny kviečių 859,000 pūdų daugiau įvežama, nekaip išvežama. O kitų javų, kaip rugių, avižų ir miežių vien grudais išvežama 980,000 pūdų daugiau, nekaip įvežama, o miltais ir sėlenomis dar 999,000 pūdų daugiau. Taip, kad Kauno gub., apskritai imant, išvežama kasmet 1,120,000 pūdų daugiau, nekaip įvežama.

Į Vilniaus gi gub. įvežama javų kasmet 4,180,000 pūdų, o į Gardino gub. 3,036,000 pūdų daugiau nekaip išvežama.

Daugiausia įvežama visur kviečių, kurių daugybę reikalauja miestai. Kiek Kaunas kvietinių miltų suvartoja Vlasovas neparodo, o Vilniui reikalinga kasmet 857,000 pūdų.

Girių prekyba. Per šių metų pirmą pusmetį, kaip girdėti, Nemunu į užsienį išgabenta miško daugiau kaip už 3 milijonus rublių. Daugiausia supirko Karaliaučio, Tilžės ir Klaipėdos pirkliai. Klaipėdos celuloido fabrika supirkusi daug eglų, o Berlinas savo reikalams paėmė visus Nemunu gabenamus uosius ir ažuolus.

Panevėžys. Šiomis dienomis lietuvis Kazlauskas, neseniai iš Amerikos sugrįžęs, būdamas įkaušęs, išžagino savo 16 metų dukterį. Lietuvoje dar iki šiol kaip ir negirdėtas atsitikimas. Tėvas-žvėris suimtas.

"L. z."

Naujos mokyklos. Šiais mokslo metais Kauho gub. ketinama įsteigti dar 69 naujos liaudies mokyklos.

Kaunas. Rugsėjo 9 dieną, kuomet paskirta buvo ministrų pirmininko Stolypino laidotuvės, visose Kauno ir jo priemiesčių "Saulės" mokyklose nebuvo lekcijų.

"V."

Revizijoms pasibaigus vyskupų kanceliarijose Peterburge, Vilniuje, Žitomiriuje, Varšavoje valdžia sustatė ilgą apkaltinimą katalikų dvasiškijos, būtent: revizija patyrus, kad katalikų vyskupų susirašinėta su Tėvu Šventųjų be Rusų vyresnybės žinios, taipogi katalikų dvasiškija turėjus susinešimus su įvairių vienuolių perdėtiniais, su jėzuitais. Po kunigų globa buvę nemažai vienuolynų ir mokyklėlių, kame vaikai mokinosi poterių, katekizmų ir savo prigimtos kalbos. Kunigai yra įsteigę nemažai labdarinių ir visuomeniškų įstaigų, kuriose patįs daugiausia darbavos arba prižiūrėdavo. Kai kurie vyskupai kaltinami už tatau, kad po tikėjimo priedanga leidė varyt parapijiečių lenkinimą, kad markės ne visuomet buvo lipdomos prie metrikų ir kitų dokumentų, ir tt. Taipogi pastarame laike valdžia ėmė kas kart labiau trukdyti vyskupams kunigų kilnojimą. Neseniai Žitomi- ro vyskupas gavo užklausimą, dėlko perkėlęs Kijavo kleboną Stavinskį, dėlko permaining sekretorių. Kunigų kapucinių vienuolyne Naujamiestyje (Lenkija) buvo net tris kart daromos kratos; nieko įtariamo nerasta, bet vienuoliams prigrasinta štropu, jei ilgiaus laikys pas save vieną svietišką kunigą Žebrauską, apsigyvenusį vienuolynė. Užginta vienuoliams važinėti po parapijas ir laikyti rekolekcijas arba misijas, taipogi uždrausta pas sau priiminėti kunigus arba svietiškus žmones ant rekolekcijų. Vienuolyno tarnai, kurių yra 6, liko visi surašyti ir perstatyti valdžiai užtvirtinti. Toliaus net tarnų negalėsias vienuolynas samdyties be valdžios leidimo. Dabar Naujamiesticio vienuolyne gyvena 12 vienuolių, tarp kurių randas ir tėvas Kazimieras Kudirka, neseniai važinė

jęs po Lietuvą ir Ameriką visur skelbdamas griaudin- gus pamokslus. Dabar jau to daryti negalėsias.

"R. G."

Iš Amerikos.

New Britain, Conn.

Papiežiaus delegatas Washingtono, D'Falconio, išsiuntinėjo visiems Suv. Valstijų arcivyskupams ir ir vyskupams įsakymą*), sustabdyti ėmimą pinigų prie durų bažnyčiose, nes, taip besielgiant, bažnyčios paverčiama į turgaus vietas, kas kenkia ir katalikiškajai tikybai, ir skandalizuoja, arba pikcina, katalikus ir ne katalikus.

Cirkular'as tapo priimtas šičia šiandien. Kunin- gai, laužantie šitą įsakymą, bus baudžiami. J. F. J.

Krutantieji paveikslai (Mooving Pictures) bažnyčiose. Presbyterijonų kuningas Montclair, N. J. kad patraukus daugiau žmonių bažnyčion sumanė įvesti prie savo pamokslų krutėnčius paveikslus. Žmonėms tatau begalo patikę.

Prieš Rossiją. 1832 m. įvyko tarp Suv. Valstijų ir Rossijos sutartis sulyg išdavimo prasikaltėlių ir pasportų, kuriuos Suv. Valstijos išduoda savo pavaldiniams, keliaujantiems Rossijon. Pagal tą sutartį Rossija nepripažįsta pasportų, išduotų žydams, ir žydų nenori įsileisti. Jau nuo senai agituojama Suv. Valstijose prieš šitą sutartį; net buvo užmegsti ofici- jališki susirašinėjimai su Rossija, neatvedę prie pa- geidaujamų pasekmių. Dabar vėl kyla agitacija, kad panaikinti aną sutartį ir priversti Rossiją pagodoti Suv. Valstijų piliečius ir jų šalies išduotuosius pas- portus.

Už suklustuoto maisto pardavinėjimą viename tiktai New Yorke patraukiama teisman 27 pirkliai, ku- rie kaltinama už pardavojimą suklastuotų ir sugedu- sių produktų, k. t.: kiaušinių, šaldytos smetonėlės (ice cream), pieno, kepsnių, mėsos, zalisų, dešrų ir žuvies.

Iš visur.

Rosija. Vidaus dalykų ministerijos reforma. "Rus. Sl." praneša, kad vidaus dalykų ministerium tikrai būsias paskirtas Makarovas, pačioje gi ministe- rijoje įvyksiančios reformos. Pirmiausia, vidaus da- lykų ministerija nebevadovausianti kitomis ministeri- jomis, be to, iš jos būsiančios atimtos kai kurios ad- ministracijos šakos. Taip, pavyzdžiui, policijos rei- kalus paimsias vesti vienas žmogus, kuriam pavestas būsias visas politikos gyvenimas. Pačtos ir telegra- fo skyrius tikriausiai būsias pakeistas savarankia mi- nisterija; žemės gi reikalus paimsias vesti pinigyno ir prekybos ir pramonijos ministerijos. Medicinos ir sanitarijos skyrius taip-pat būsias pakeistas savaran- ke žmonių sveikatos ministerija. Žodžiu, vidaus da- lykų ministerija neteksianti daugelio skyrių; be to bū- sias net jos vardas pakeistas: nebesivadinsianti ji vi-

(* Žiūr. "The Morning Journal Courier", St. Louis, Mo., Oct. 13, 1911.

daus dalykų ministerija, bet—policijos ministerija.

Rosija pripažino Portugaliją respublika. Rosijos pasiuntiniui Lisabone viršiausiai įsakyta pranešti Portugalijos užsienių dalykų ministeriui, kad Rosija pripažįsta Portugaliją respublika. "V."

Revoliucija Chinuose, kaip praneša laikraščiai, jau daug laimėjo. Pietinės provincijos pateko į revoliucionierių rankas; jie turi 25 tūkstančius gerai apginkluotų ir išlavintų kareivių. Įtekmingiausias Chinų armijos žmogus, Yuan-Ši Kai, ketina pereiti į revoliucionierių pusę. Svarbiausia Chinų revoliucijoje tai, kad revoliucionieriai reikalauja respublikos, kas liūdi, jog Chinuose revoliucija ne umai išdygo, bet liaudis yra prie jos senai jau prirengta. Galima tikėtis, kad Činai, toji užsidariusi nuo visos pasaulės šalis, netrukus išeis į visavietinį gyvenimą. Ir ar su laiku neišsipildys pranašystė, chinų tautą, sutaupiusią savo spėkas per tiek metų, ilgainiui užgulsiant visą dabartinę Europą.

Portugalija. 5 d. spalio m. sukako metai nuo įsteigimo Portugalijos respublikos. Kalbama, būk buvęs karalius Manuelis rengiasi grįžti Portugalijon, kur jo laukia apie 40 tūkstančių jo šalininkų, pasirengusių nuversti respubliką ir vėl sugrįžti prie monarchijos.

Turkija-Italija. Karė, iškilusi tarp Turkijos ir Italijos dėlei Tripoli, gali turėti labai svarbias pasekmes visai Europai. Italija užpuolė Turkiją, kaip žinome, tuo pat laiku, kuomet tarp Prancūzijos ir Vokietijos kilo nesupratimai dėlei Marocco, tad nesibijota įsikišimo tudviejų valstybių. Dabar pasirodo, kad, užsiėmus Turkijai kare su Italija, pradeda bruzdėti kitos valstybės, kurios nebūt atsidrąsinusios kelti galvą augštin, jai to dabar nebūtų. Graikija smailai žiūri į Kretą, Serbiją, Juodkalniją ir Bolgariją ir mąsto apie praplatinimą savo teritoriją. O didžiosios valstybės, Rossija, Austrija ir Vokietija, matydamos tatau, džiaugiasi: turės, mat, rinką savo komercijai. Ištikrųjų gali atsikartoti viduramžių kruvinosios baisybės.

Rossija. Pražuvus P. Stolypinui, paskirta jo vieton Kokovcevas, dar aršesnis už Stolypiną. Valdžios remiamoji spauda gieda tą patį, ką ir pirma giedojo: siūdo ant žydų ir nurodo, kad viskas, ir revoliucija ir visokios kitos Rossijos bėdos—tai žydų darbas. Jie, t.y. žydai, pasivergę laiko visą Rossijos gyvenimą ir likimą. Tos spaudos pasitikima, kad Kokovcevas laikysis tos pat politikos, ką ir Stolypinas, reiškia maskolins valstybės pašalius (okrainy), slopins kiekvieną laisvesnį apsiareiškimą, persekios inteligentiją, o ypatingai žydus, organizuos žydų skerdynes-pogromus. Ar tikrai taip bus—neatspėsi, bet tikėtis galima: valdžia turi dar spėkų, o liaudis jų nebeteko bent iki laikui.

Kijeve, kur nužudyta Stolypinas, pagal pačios valdžios pranešimą, užlaikoma 10 tūkstančių slaptošios policijos!

Patēmijimai.

Arkliai išnyks. Išradimas geležinkelių, o paskui išradimas ir pritaikimas pramonėje automobilių, pamaži bet tikrai varo lauk mūsų mylimą ir gražų arklį. Niekur taip greit nesimažina skaitlius arklų, kaip ant Britiškųjų salų, t. y. Anglijoje. Žemdirbystės Taryba surinko statistiškas žinias apie tatau ir parodo, jog 1910 m. Britanijoje buvo 1.545.376 arkliai, tai-gi tik 38 ant 1000 gyventojų: tuom tarpu 1881 m. buvo 48 ant 1000 gyventojų, 1891 m. — 45, o 1901 — 41. (Cosmos, 12, VIII. 1911).

Pavojus žmonijai grėsia nuo ligos, vadinamos cholera. 1910 m. Rosijoje taja liga sirgo 200.000 žmonių, o mirė 100.000. Ji aplankė daugelį Italijos miestų, Konstantinopolį ir Marselle. Šią ligą pagimdo tam tikras mikrobas, kuriuo galima užsikrėsti ne tik nuo ligonio, bet ir nuo sveikstančio, ar ir tiesiog nuo sveikų žmonių, buvusių arti ligonio, ir cholera negalima užsikrėsti per orą kuriuo kvėpuoja ligonis, kaip tai daugelio klaidingai manoma. Dr. Munon priparodo tai tuo faktu, kad, siaučiant cholera 1885 m. tūlame Ispanijos mieste, ligonių giminės dabojo juos, praleisdami su jais kiauras dienas ir naktis, net gulėjo su jais, kad savo kūnu juos apšildžius. Lavonai krauta ant nakties koplyčion, kur ir-gi sveikieji su jais praleisdavo laiką. Tie žmonės gyveno dviejose atskirose miesto dalyse. Vienoje žmonės sirgo ir mirė, o antroje, kur šaltinio vanduo nebuvo užkrėstas, mirties atsitikimų nebuvo.

Tas pats daktaras priduoda didelę reikšmę lietui ir audrai, tvirtindamas, kad tuo keliu cholera gali platinties. Sąryšyje su tuo kyla klausimas: ar garuojant skjstimui gali iš jo išeiti mikroorganizmai, kitaip sakant, ar gali užkrėstos upės išgaravęs vanduo, vėl sutirštėjęs į ūką ar liety, platinti mikroorganizmus? Dr. Pemlinger užgina tam, privesdamas šioji ištyrimą. Bulione auginta įvairūs užkrečiantie mikroorganizmai — choleros vibrionai, karštligės bacyllos ir tt., sudėti atskiruose indeliuose. Apatinės dalis triūbelių buvo apdedamos karštais kompresais, kad skjstimas garuotų. Viršutinėse triūbelių dalyse buvo laikoma šalta temperatūra, nuo ko garas tirštėjo, — ir pagaliaus pasirodė, kad garas buvo tyras, be mikrobu. Betyrinėjant vandenį nuo lietaus ir sniego, prieita prie šių išvedimų: 1, — Lietaus vandenyje, ar ištirpytoje krušoje ir sniege, mikrobu skaitlius yra visai mažas. 2, — Visi tie mikrobai yra paprasti oro gyvūnėliai. 3, — Daugiau mikrobu randama lietaus vandenyje miestuose, negu kaimuose, ir pirmutinėse pylos dalyse jų yra daugiau, negu paskutinėse. 4, Mikroorganizmų skaitlius priklauso nuo laiko ir vietos.

Tie faktai parodo, kad lietaus vanduo, pūdamas žemyn, pagriebia iš oro mikroorganizmus. Anot to daktaro nuomonės, lietus ir audra tiek padaro, kad numazgoja viršų žemės ir visokius dalykus, turinčius savyje ir mikroorganizmus, sunėša į vietas, kur yra

laikomas vanduo gėrimui. Tą rolę atlieka lietus ir besiplatinant karštligės epidemijai. Daugelyje Prancūzijos miestų pasisekė ištyrėti kad skaitlingumas ligų beveik visada pasidaugina lytingam orui užėjus, ir tatau yra aiškinama: lietaus vanduo sunėša įvairius mikrobus nuo žemės paviršio į vandenį, kurį žmonės geria. (Cosmos. 1384. 1911).

Nauja tauta. Moksliškoji ekspedicija Stefensono, iškeliavusi į šiaurę Amerikos 1908 m. praneša New Yorkan apie naują tautą į šiaurę nuo britiškosios Kolumbijos. Stefensonas parašė laišką 10 d. lapkričio, 1910, Peary kliubo sekretoriui. Jo paduotoji žinia skamba: "Šalyje, kurią iki šiol visi laikė neapgyventa, mes radome žmones, niekad nemačiusius nė baltųjų žmonių, nė indijonų; jie atsisakė įtikėti, kad mes ne eskimosai. Iš kalbos ir papročių jie yra eskimosai, o iš kūno sudėjimo — skandinavai. Iš viso mes sutikome 40 žmonių, bet toliau į šiaurę, sako, yra daugiau to typo žmonių. Tas atradimas priveda prie minties: 1, Kur dingo Sir'o John'o Franklino jūrininkai? ir 2, kur dingo 3.000 skandinavų, apleidusių Grenlandiją 15-ame metšimtyje ir žuvusių vj sai be pėdsako? Jai nepasiseks atsakyti į tą klausimą, tai atsiras vėl naujas mokslo klausimas. Dėlko toji šiaurės gyventojų dalis taip žymiai skiriasi nuo kitų šiaurės tautų ir turi tikrai europiečių išvaizdą?"

Reikia žinoti, kad skandinavai pasiekė Ameriką daug anksčiau prieš oficiališkąjį jos atradimą, bet niekas nedaleido, kad jie būt galėję pasiekti taip tolimą šiaurės pašalį, kaip Viktorija. (Science). "N. O." 37.

Vaikų darbas Amerikoje. Anglų rašytojas G. Well išleido neseniai kningą, kurioje aprašo baisų padėjimą vaikų, dirbančių Amerikos fabrikuose. Vaikų neturinčių nei 15 metų, Amerikos fabrikuose darbuojas 1 milijonas 700 tukst., daugiausiai kasyklose; 80 tukst. mažų mergaičių darbuojas verpyklose. Pietiniuose Valstijose dirba vaikų 6 kart daugiau negu prieš 20 metų. Daugiausia vaikų atveža italai, gabendami Amerikon netik savo vaikus, bet ir svetimus, masindami ir net vogdami juos kur galėdami. Maži kūdikiai 5 6 metų kelias anksti rytą ir dirba 10-12 valandų, pagrižę gi namon puola į lovelę kaip negyvi, nebnotėdami nei valgyt. Kiti vaikai dirba naktimis baisingame fabriky ir kasykly ore, tarp neapsakomo mašinų užimo ir tarškėjimo, aptekę dulkėms ir visokiais gyviais. Daugybė vaikų žūna arba lieka ubagais susizeidę prie įvairių mašinų, kiti-gi vos 20 metų sulaukę gauna džiovą ar sintį. Pas miliarderį Bordeną dirba daugybė jaunų berniukų, kišdami šarman delumbę. Jų išvaizda baisi: išbalę, nušašę, kad net skaudu žiūrēt. Chicagoje vaikai darbuojas pjo-vyklose valydami išėiginias vietas ir mėšą, braidydami iki kelių po kraują ir mėšlus prie neapsakomos smarvės. Suvienytose Valstijose nėra vienodų įstatų, bet kiekviena valstija leidžia savo įstatus, ant kurių paprastai miliardera ir didieji fabrikantai turi nemažą įtekmę, nukreipdami juos savo pusėn ir be mialaširdystės išnaudodami valstybinę liuosybę.

R. G.

PROTOKOLAS
Antrojo Lietuvių Laikraštinių-
kų Suvažiavimo, įvykusio rugpjūčio 28,
29 ir 30 diene, 1911 metų, Scranton, Pa.

4. Kningų rinkta ir kiti vaizbos dalykai. — Leidėjams įnešus skundus ant europiečių, tariant Lietuvos kningų sankroviniukų, kad jie už komisan paimtas iš amerikiečių leidėjų kningas ir kitokius spausdinius per keletą jau metų nesirūpina už juos atsilyginti, nutarta:

a) Išrinkti Vaizbos Komisiją, kuri visokias priemones ir teisių kelius panaudotų privertimui visų tokių prasiskolinusių kningininkų atsisteiti. Viešu balsavimu Komisijon išrinkta:

Dr. J. Šliupas, J. J. Paukštis ir J. J. Hertmanavičius.

b) Vaizbos Komisija ir visuose kituose vaizbos dalykuose gins Amerikos lietuvių reikalus.

5. Dienraščio klausimas. — Kadangi pastaruoju laiku jau dvi išleistuvi — "Kataliko" ir "Keleivio" — sumanė leisti dienraščius, Suvažiavimas nutarė palikti čia liuosą veikimą pačioms dienraščius leisti sumanusioms išleistuvėms, palinkėdamas joms geriausio pasisekimo.

6. Bendradarbių-rašytojų klausimas. — (I-mojo Suvažiav. Prot. I. 4.). Susiradimą rašytojų-bendradarbių ir korespondentų ir jų apmokėjimą palikta kiekvieno atskirai leidejo rūpesčiui.

7. Lietuvių Spaudos Draugija. Palengvinimui silpniau medžiagiškai stovintiems laikraščių leidėjams priklausti į Lietuvių Spaudos Draugiją, nutarta:

a) Sumažinti įsirašymo mokesčių nuo \$25.00 ant \$5.00.

b) Sumažinti mėnesinę mokesčių nuo \$5.00 ant \$1.00.

c) Leidėjai, įnešę I-me Suvaž. po \$25.00 įsirašymo ir po \$5.00 mėnesinių mokesčių, savų įnašas atsiima atgal, palikdami L. S. D. izde tik po \$5.00 įstojimo ir po \$1.00 mėnesinių mokesčių už pereinus, taigi nuo I-mojo Suvažiavimo, metus.

d) Išrinkti komisiją sutaisymui L. S. D. įstatų projekto, kurie turės būti sekamo Suvažiavimo peržiūrėti ir priimti. Komisijon per aklamaciją išrinkta: V. K. Račkauskas, Jonas T. Tananevičius ir J. J. Hertmanavičius.

e) Lietuvių Spaudos Draugijos Valdybon sekantiems metams viešu balsavimu išrinkta: Jonas M. Tananevičius, pirmminiku; V. Šliakys, vice-pirmminiku, V. K. Račkauskas, sekretorium; J. J. Paukštis, kasierium.

Lietuvių Spaudos Draugijon, be 1) A. Olszewskio — "Lietuvos", 2) J. J. Paukščio — "Vienybės Lietuvniukų", ir 3) J. M. Tananevičiaus — "Kataliko" leidėjų įsirašė dar 4) "Laisvosios Minties" leid ir red. d-ras J. Šliupas, (užsimokėjo \$6.00), 5) "Darbininkų Vilties" leid ir red. V. Šliakys, (užsimokėjo \$6.00), 6) "Tėvynė" ir 7) "Dagis".

f) Išlaidos, kurios padaryta nuo I-mojo Suvažiavimo Lietuvių Spaudos Draugijos reikaluose, turi apmokėti naujas kasierius.

g) Visiems leidėjams, besinaudojantiems teisėmis laikraštį leisti ir nedalyvaujantiems Suvažiavime, Valdyba turi išsiuntinėti pakvietimą priklausyti L. S. Draugijon.

h) Suvažiavimo protokolo padaryti dvi kopiji. Originalas, su Suvažiavimo vedėjų parašais, turi pasilikti L.S.D. archyve, kopija gi turi būt atiduota spaudon.

i) Protokolą paskelbti laikraščiuose bėgyj rugsėjo mėnesio. (Posėdis 12:35 po p. uždaryta).

KETVIRTAS POSĖDIS:

(3:00 po pietų).

II. Redaktorių ir rašytojų dalykai.

Susirinkę visi delegatai.

Svarstymų programe ant pirmos vietos:

1. Etika. Sekretorius skaito punktais I-mojo Suvažiavimo laikraščių etikos klausime nutarimus, kaip jie atzymėti I Suvažiavimo protokole. Paragrafo 1 visų punktų nuo a) lig d) nutarimai priimta ir patvirtinta, tik punktas b), kur kalbama apie nesikišimą laikraščių į turinčių savo organus organizacijų vidurinį gyvenimą, papildyta sprendimu: kritiškas laikraščių žvilgis į mūsų

organizacijų gyvenimą ir jų veikimą su tikslu jas pakelti, stiprinti ir tobulinti — visada yra pageidaujamas.

2. Pseudonimų klausime priimta visi I-mojo Suvažiavimo nutarimų punktai (Prot. II. 3. A. a. b. c.; C.).

3. Satyra ir karikatūros naudinga ir reikalinga, bet jos privalo laikytis padarumo ribų. Satyra ir karikatūros gali pasilikti mūsų laikraščiuose, tik jų nereikia panaudoti šmeižimui asmenų ir naudingų viešų įstaigų, nes jų uždavinis rodyti ir gydyti visuomenės žaizdas švarios ir etiškos pajuokos keliu.

4. Korespondencijų ir straipsnių perspausdinėjimo iš kitų laikraščių klausime palikta galėje I-mojo Suvažiavimo sprendimas (Prot. II. 4.).

5. Rašybos klausime palikta I-mojo Suvažiavimo sprendimas, kaip jis įtraukta Protokolo II. 5. a. b. c.

6. Mainymos spausdiniais. Kiekvienos išleistuvės ir redakcijos priedermė yra mainytis savo leidiniais su kitomis redakcijomis.

7. Tautystės klausime palikta I-mojo Suvažiavimo sprendimas (Prot. II. 8), be to, išnešta dar sekama, p. V. K. Račkausko sutaisyta, specialė Prūsų lietuvių reikaluose Rezoliucija:

"Kadangi Prūsų lietuviai, kurių kultūriškuosius reikalus II-me Laikraštinių Suvažiavime atstovauja "Birutės" ir "Allg. lit. Rundschau" redaktoriai leidėjas p. Jonas Vanagaitis, yra remtini ir su jais yra būtina supažindinti plačiąją visuomenę II Laikraštinių Suvažiavimas, karštai pritardamas prakilniams p. Vanagaičio sumanymams ir darbams Prūsų lietuvių dirvoje, nutaria tatai ir laikraštiniams prieinamais keliais tuos sumanymus remti."

8. Žmonių švietimas. Suvažiavimas, giliai suprasdamas žmonių švietimo reikalą, apšnekėjęs būdus, kuriais toks apšvietos darbas būtų galima pasekmingai vesti, nutaria:

a) Išrinkti iš penkių asmenų Apšvietos Komisiją, kurios uždaviniu turės būti:

b) Rūpinimosi, tvarkymas ir vedimas viešų žmonių paskaitų ir referatų iš įvairių mokslo ir visuomenės gyvenimo sričių.

c) Organizavimas žmonių švietimo ratelių.

d) Organizavimas keliaujančio Žmonių Universiteto.

e) Jungimosi kruvon visos inteligentijos ir organizavimas Apšvietos Sąjungos pasekmingesniai kultūros darbo vedimui.

f) Apšvietos Komisija įgaliota atlikti darbus, kokius ji matys reikalinga esant nuveikti Apšvietos Sąjungos reikaluose.

Apšvietos Komisijon viešu balsavimu išrinkta: Pirmininku J. O. Širvydas; Sekretoriumi V. K. Račkauskas; Išdininku d-ras Fr. Matulaitis; Komisijos nariais: d-ras J. Šliupas ir St. Tananevičius.

Reikalui prisiėjus, Komisija gali pasiskirti sau pagelbininkus.

Prieš uždarysiant posėdį perskaityta dar prisiūstas iš Philadelphijos "Lietuvių Bendrijos" laiškas, kuriame prašoma laikraštinių paaukoti tos Bendrijos naujai įkurtam knygynui laikraščių ir knygų.

(Posėdis uždaryta 7:00 po p.).

PENKTAS POSĖDIS.

(10 val. ryto, rugp. 30 d.).

Susirinkę visi delegatai.

9. Kalbėtojai. Paliekama I-jo Suvažiavimo sprendimas (Prot. II. 9.).

10. Statistika. Rinkimui statistiškų žinių apie Amerikos lietuvius nutarta:

a) Išrinkti iš 3 sąnarių nuo įvairių laikraščių redakcijų Statistikos Komisiją, kuri:

b) Pakvies visus lietuvių laikraščių, kad jie atsiliėtų į savo skaitytojus ir įprašytų juos prisiuntinėti redakcijon iš visų lietuvių sodybų statistikai reikalingas žinias apie vietinius lietuvius — jų skaičių, padėjimą, turtą, užsiėmimą, jų draugijas, bažnyčias, apšvietos stovį, etc.

c) Surinktą tokiu būdu medžiagą redakcijos perduos Statistikos Komisijai tvarkyti.

Atviru balsavimu Statistikos Komisijon išrinkta: V. K. Račkauskas, J. O. Širvydas ir P. Brandukas.

Delegatas J. J. Hertmanavičius įteikia Rezoliuciją, kurią Suvažiavimas, su pataisymais, priima sekamoj formoj:

Organizacijos.

a) Suvienyti kulturines draugijas į specialias organizacijas, pavyzdin: Dainiškų, Muzikališkų, Dramatiškų, Apšvietos, ir panašias, kad palengvintų joms savo tikslą atsiekti.

b) Tverti draugijas ir susivienijimą lietuvių moksleivių Amerikoje, lankančių augštesnes mokyklas.

c) Tverti ratelius ir susivienijimą profesionališkų asmenų, pavyzdin: daktarų, advokatų, aptiekorių, dantistų, inžinierių, ir panašių.

d) Tverti draugijas bei susivienijimą lietuvių amatninkų, pramonininkų bei vertelgų.

11. Santikiai ir taktika su tais laikraščiais, kurie nei pirmame nei antrame Suvažiavime nedalyvavo; būdas su jais susiartinti ir išdirbti galimas mojus vivendi. Klausimas, po trumpų diskusijų, nutarta palikti Liet. Sp. Dr-jos Valdybos sprendimui.

(Užbaigta seka).

Moterų skyrius.

Ideališkoji moteris.

Tikroji moteris yra ideališka moteris, nes ir idealai tesusideda vien iš aprėpiamų dalykų. Tatoi tas idealas, toji tikroji moteris, yra ta, kurios išvaizda harmonizuoja su pasaulio grožvėmis; jos išvaizda yra atvira ir blaiva; akys aiškios; balsas skardus, bet malonus; jos žingsniai ir judėjimai luosi ir mitrus; jos apvalkalai, nors ir prasti, bet dabnanti ir pritaikinti prie jos luomos gyvenimo; iš jos sveikatos ir stiprumo reikia tik gerėties; toia moteris yra tikra grožė.

Tokios moteries mintyse veikia rimtas apsvaistymas, sprendimas ir kiek stengiamasi dermatyti savo ateitį, bet visgi jos dvasioje dega meilė, pasitikėjimas ir viltis.

Proto ir kūno sveikata yra būtina reikalinga tikrosios moteries gyvenimui, nes sveikata vieno remiasi ant sveikatos kito, o dvasios atskus regėjimas paeina nuo geros sveikatos abiejų. Taigi tik supratiimas vertės prigulėjimo nuo viens kito, t. y. dvasios, proto ir kūno, tveria tvirtą pamatą išsivystymui augščiausių žmonijos idealų.

Apsistokime apmąstyti, kiek ir ką esame skolingi savo kūnui? Bet, nėra ir būti negali jokių minčių, arba jausmo be kūno sąveiksnių; net dvasių tik teatžistame vien per jos buvimą tame kūno ir kaulų name. Iki pačiam menkiausiam išsireiškimui esame pasirėmę vien ant kūno, vienok mėš jį gan nepriderančiai išnaudojame, iškraipome ir nužeminame — nužeminame tąjį savo dvasios namą; jo tiesų nepaisome; jo įstatų nepildome; jo pasipriešinimus stengiamės slopinti vaistais, kurie jį nustumia ir nusilpnina. Jai gamta netaisyty mūsų klaidų, tai su laiku pastotumēm protiškai nebatsakanti ir fiziškai subjauroti žmonės. Su kiekvienos gyvybės ant sviato pasirodymu, ji (gamta) stengiasi atitaisyti tas klaidas, kurias taip neatleidžiamai papildome, ir tokiu tik būdu išgelbsti mus.

Savo kūną apsunkiname visokiomis sunkenybėmis, visiškai nepaisydami jo tiesų, o tokiu būdu jisai didžiai nusilpsta ir atsisako mums betarnauti. Jai moters stengtųsi daugiau atkreipti atidžios į savo

kūno užlaikymą — ne iš atžvilgio į maistą ir apvalkalą, bet į savo prisilaikymą ir pildymą gamtos tiesų; reikia stengties visas gamtos tiesas suprasti ir joms duoti pilnai išsivystyti pagal savo sudėjimą ir palinkimą, o tas atsilieptų ant sveikatos ir suteiktų mums nesuskaitomas linksmybes. Pajudinant klausimą link kūno priežiūros, paprastai nusiskundžiame, kad stokuoja laiko, vienok dėl kitų dalykų, kurie tur menkesnę vertę, randame ganėtinai laiko.

Moteris būtinai turi žinoti, kad atsiekimui savo lygsvaros, reikia daugiau dirbti smagenimis. Manymai mus sustiprina ne tik doroje, bet pakelia mus taipgi protiškai ir fiziškai, t.y. ne svajonės ir ne fantazijos mus kelia dvasioje, bet aiškūs, tvirti ir atsiektini manymai. Vienas dalykas, kuris labjausia išnaudoja moters nervų spėkas, yra tas, kad ji, paprastai, mėgina gyventi visuose trijuose laikuose — praeityj, dabar ir ateityj. Jaigu moteris žinotų, kad jai ateitį nulems jos dabartinis padėjimas, tai savame laike ji ir pasinaudotų iš to ir tesirūpintu apie pagerinimą šiandieninio gyvenimo; nėra abejonės, kad jos gyvenimo obalsis būtų "dabar".

Dabartiniame mūsų gyvenime vis tankiaus ir tankiaus tenka pastebėti atsirandančias įvairias naujas gyvenimo painijas, iš kurių būtinai reikia jieškoti išėjimas, nes ilgiaus taip negalės būti.

Savo gyvenimą mes privalome sutvarkyti taip, kad būtų galima maž-daug prisitaikyti prie įvairiausių mūsų gyvenimo aplinkybių; ir, galų-gale, kad galėtumėm tapti tų visu mūsų gyvenimo nesmagumų pergalėtojais.

Aleiviena moteris buvo ir yra dėkinga už kiekvieną gyvenimo naują patyrimą. Tokia moteris, kurios siekis yra vien augštesnis-tobulesnis išsilavinimas, ištikrųjų tuomi gali pasididžiūoti, nes ji perduos tas ypatybes ir savo kūdikiui, kuris bus geriaus prisitaikęs prie gyvenimo aplinkybių.

Mergaičių mokymas apie kūdikių auklėjimą turėtų užimti labai svarbią vietą, nes kiekvienos jaunos moteries geras kūdikio išauklėjimas prigulės nuo to, kaip ji bus prirengta prie atlikimo savo užduočių, nežiūrint, ar ji taps kada motina, ar ne. Geras išauklėjimas prigelbės jai geriaus pažinti save; pagelbės jai pritaikinti savo atsinešimus prie kitų; priduos jai platesnį žvilgį, gilesnį atjautimą, daugiau malonumo ir kantrybės — žodžiu, būtų tvirtas pamatas išsivystimui tikrąsios moteries — ideališkos moteries!

Jai moteris turės pasitikėjimą, meilę ir viltį, ji bus teisinga, simpatiška, linksma, blaiva ir ištikima. Jai ji pasitikės ant savęs, tai ji turės ganėtinai spėkų ir išminties atlikti visas gyvenimo priderystes ir paliks augštą paveldybą ateinančiai kartai.

Toji ideališkoji moteris tegalės būti tikra pati, motina, draugė, patarėja ir pasaulio viltis.

O. Alytienė.

Namų higiena.

(Keletas žodelių lietuvišms šeimyninkėms).

Lietuvaičių namuose tankiai yra perdaug nešva-

rumo, o permaža švarumo; daugelis mūsų šeimyninkių (gaspadinių) neturi nuovokos apie atsakantį namų užlaikymą. Šitame tatau straipsnelyj nebandysiu kalbėti apie tai, ko yra *perdaug*, bet tik apie tai, ko yra *përmaža*. Tikiu, jog sesutės, pildydamos žemiaus paduotus patarimus, prašalins daug blogo.

Nors visados turime būti persitikrinę, kad *oras* ir *maistas* tai du svarbiausiu mūsų gyvybės stulpu, bet turime neužmiršti, kad yra ir daugiau panašių stulpų. Vienas, apie kurį žemiaus kalbėsime, yra *švarumas*.

Gyvenamasis kambarys. Gyvenamąjį kambarį visados reikia išsirinkti toj namo dalyj, kuri yra prieinamiausia saulės šviesai ir tyram orui. Jai saulės šviesa negali išigriebti į gyvenamąjį kambarį, tame kambaryj randa geriausią sau lizdą visokios bakterijos, arba tikriau sakant, ligų šaltinis. Ten gyvenanti žmonės yra visada išblyškę; jie niekad neatrodo sveiki ir laimingi. Todėl nereikia laikyti ant langų jokių uždangalų, bet stengtis įsileisti kambarin juodaugiausiai saulės šviesos. Išmintingi žmonės, supratę sveikatos vertę, laiko per niek tokias dabas, kaip visokie skudurai ant langų. Užtenka ant langų laikyti tik vienas kortinas; jas užtraukti tik saulei nusileidus arba naktį.

Be tyro oro gyvenamasis kambarys yra dar kenksmingesnis mūsų sveikatai, negu be saulės šviesos. Yra patirta, kad užaugęs žmogus reikalauja apie 3,000 kubiškų pėdų gryno, tyraus oro vienos tik valandos bėgyje; vaikai ir ligonys reikalauja daugiau. Tokiu būdu, kambarys 18x18x9 pėdas be jokios ventilacijos gali užlaikyti gryno oro vienai ypatai tiktai ant vienos valandos. Tatgi lengva suprasti, kad kambarys reikia tankiai išvėdinti.

Jaigu namai neyra pabūdavoti pagal namų sveikatos (hygienos) reikalavimus, t.y. neturi tam tikrų prietaisų kambariams vėdinti (ventiliacijai), tai reikia pasinaudoti langais. Paprasti amerikiečių langai reikia truputį pakelti iš apačios, o viršutinę dalį patraukti žemyn. Kadangi tvankus, šiltas oras kyla augštyn, taigi per apatinį langą įeis tyras oras, tada sunaudotasis arba netyrasis oras veržšis per viršutinę lango dalį; už valandėlės kambaryje pasiliks tik tyras oras.

Daugumas žmonių myli kvėpuoti tyru oru, bet, nelaimė, jie bijosi šalčio. Berods žiemos laike negalima nuolat laikyti atdari langai, kaip vasarą, visgi nereikia užmiršti juos atdarinėti nors retkarčiais.

Aprūpinus savo gyvenamąjį kambarį saulės šviesa ir grynu oru, reikia stengtis, idant aprūpinti ir kitais reikalingais dalykais, ypač švarumu. Dulkės, visokių bakterijų pamatas, taipjau kenkia mūsų sveikatai, kaip ir netyras oras. Patirta, kad kaimo oro vienas kubiškas colis talpina savyj 2,000 dulkių dalelių; miesto — suviršum 3,000,000; o gyvenamojo kambario — 30,000,000. Jai kambarys neyra kasdien va-

(Toliaus seka).

K. Pušynas.

Vietinė chronika.

SLA. namą aplankė 23.X. dr. as J. Šliupas, dr. as Ald. Šl. Jankauskienė, p. V. Jankauskas ir p. M. Bučinskas.

Konstitucijos Komisija galutinai susirinks "Tėvynės" redakcijoje 29 d. spalio, nedėlioje, 10 val. iš ryto. Bus galutinai apsvarstoma naujasai Konstitucijos projektas, kuris, tur būti, su Komisijos rezoliucija bus garsinamas "Tėvynėje" (nuo N45) kuopoms apsvarstyti ir savo patėmijimus daryti. Labai geistina, kad visi Komisijos sąnariai nors šin susirinkimān pribūtų.

Brooklyne, Fr. Ferrero Laisv. kuopa buvo surengusi 22 d. spalio prakalbas Tautiškaime Name. Kalbėjo p. Vinikaitis, Balčiūnas, Račkauskas ir dr. as J. Šliupas. Prakalbos nusisekė begalo puikiai. Žmonių buvo į 550. Prie kuopos prisirašė apie 20 naujų sąnarių.

Teko girdėti, kad vietinių lietuvių manoma suorganizuoti akcinę bendriją kningoms leisti. Šis sumanymas, jai tik įvyks, bus labai naudingas, nes mūsų kningų leidimas ir platinimas yra labai netvarkus.

New Yorko mokyklos apsieina labai brangiai. Pereitais metais N. Y. mokyklų užlaikymui išleista 29 milijonai dolarių. Ta suma yra lygi išlaidoms užlaikymui šių įstaigų: policijos departamento, ugneesių departamento ir departamentų sveikatos, labdarybės ir dokų. Šiais metais mokyklų reikalams pereitų metų suma padauginta 7 ir puse milijonų dolarių.

Kubelikas, garsus smuikininkas, vieši dabarties New Yorke ir duoda savo koncertus, į kuriuos susirenka tiek daug žmonių, kad sunku yra gauti tikėtai.

Iš Prūsų Lietuvos.

Steigiamasai kningynas ir muzėjus. Neseniai Klaipėdoje, kaip praneša "N. L. Ceit.", buvo "Sandoros" susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 40 narių. Tarp ko kito, d. ui Gaigalačiui padavus sumanymą, nutarta įsteigti Klaipėdoje lietuvių kningyną, "į kurį kiek galint reiktų sutraukti po vieną egzempliorių kiekvienos lietuviškos kningos". Kningas tas žadama skolinti kitiems pasiskaitymui. "Sandora" išreiškė pageidavimą, kad įsteigtasai "Keliaujantis kningygas" būtų perkeltas į Klaipėdą. Kreipiamasi prie visų Prūsų Lietuvos lietuvių, kad jie savo aukomis prisidėtų prie įsteigimo tokio kningyno. Aukas galima siųsti šiuo adresu: An die Sandora, Buchhandlung in Memel. Kiek mažesnį kningyną norima įsteigti Priekulėje.

"Sandora" taip pat kviečia siųsti ir senobinius lietuviškus daiktus ir išdirbinius, nes prie kningyno žadama įsteigti ir muzėjų. "V."

Šis-tas.

Nuo ko paeina žodis "Ryga".

Anuot "Rig. Zeit." mokslinčius Šachmatovas žodį "Ryga" išvedas iš senobės keltų kalbos; jis reiškė senobės dievaitį, vadinamą kitaip Mas. Keltais yra atsikėlę Europon iš Vakarų Azijos ir keliavę pakraščiais Baltijos, dabarties Vokiečių Jūros. Dabar keltų giminės gyvena Francijoje, Ispanijoje, Škotlandijoje ir Irlandijoje. Keltų kalboje ir dabar randas žodžiai: rigoe, rigodunan. Upių ir vietų vardai, kaip antai: Venden (venedai), Nemunas, Venta, Drisa taipogi esą keltų kilmės ir parodą, kad čion kokį laiką gyventa keltų. Šiandiena keltiškai kalbančių žmonių tebėra dar apie pusketvirto milijono. "R. G."

Susirinkimai S.L.A. kuopų.

New Philadelphia, Pa. 187 kp. SLA. bus laikomas susirinkimas 29 d. spalio (nedėlioje), 2 val. po pietų, T. M. D. Knigyne. Meldžiama visus draugus susirinkti ir užsimokėti mokestis, ypatin-gai tie, kurie neužsimokėjote pereitą mėnesį.

Pirm. J. Šipaila.

Pittsburg, Pa. 136 kp. SLA. bus susirinkimas 29 d. spalio, 2 val. po pietų, L. M. svetainėje, 142 Orr st. Susirinkit visi nariai nes bus daug reikalų.

Raš. S. Kirmins.

Pittsburg, Pa. 40 kp. SLA. bus susirinkimas 29 d. spalio, 7 val. vakare, po num. 142 Orr st. Kviečiami visi nariai susirinkti.

Sekr. J. Kvederaitė.

Cleveland, Ohio. 14 kp. SLA. laikys susirinkimą nedėlioje, 5 d. lapkričio (November), 2 val. po pietų, svetainėje A. Povilionio po num. 2017 St. Clair Ave. N. E. Malonėsit visi atsilankyti nors ant šių paskutinių šio meto susirinkimų, labai yra svarbių reikalų kurie apeina kiekvieną narį ir, užsimokėti mėnesines mokestis kad neliktumet suspenduotais.

Sekr. V. Geibis.

Juokeliai.

Literatūros Mylėtojas rašo laišką į redakciją: "vietoj talpinamos dabar Tolstojaus Istrijos geriau numalevokit Sto'ypiną su bubneliu.... bus į ką pažiūrėti.... o istoriją palikkit sau...."

Kipšas.

Ant Assessor.

Forest City, Pa. Gerbiamieji piliečiai! Tatriu jums širdingą ačiu už balsą ir simpatiją 30 dienoje rugsėjo (Sep.), laike nominacijos ant Assessor. Tad ir vėl 7 d. lapkričio (Nov.) meldžiu jūsų, mieli viengėnčiai, už mane atiduoti savo balsą ant Assessor.

Jūsų draugas

A. M. Makauskas.

Atida ne ukėsams Suv. Valst.

1 Dėlko ateiviams reikalingos ukėsiškos popieros. 2 Ką reikia daryt norint pastot Suv. Valstiją ukėsu. Kur ir kada galima paduot prašymą. 4 Ką turi žinoti pakol gausi ukėsiškos popieros. 5 Klausimai su atsakymais lietuviškai ir angliškai ir daugelis kitų naudingų patarimų. Knygelė košom lietuviai yra reikalinga ir ją galima gauti pas Bendrick. Kaina 25 centai. Pinigus ir laiškus siųskite šiuo antrašu:

Joseph Bendrick,
Clerk of Court, POTTSVILLE, PA.

SLA. Pildomoji Taryba.

PREZIDENTAS:

F. Živatkauskas,
110 W. Market St., Scranton, Pa.

VICE-PREZIDENTAS:

S. Žalnieraitis,
Box 32, Wanamie, Pa.

SEKRETORIUS:

A. B. Strimaitis,
807 W. 30-th St., New York, N. Y.

IŽDININKAS:

J. Skritulskas,
26 Broad St., New Britain, Conn.

IŽDO GLOBEJAI:

T. Paukštis,
123 N. Main St., Pittston, Pa.
P. W. Birštonas,
Oak St., Shenandoah, Pa.

DAKTARAS-KVOTEJAS:

Johan. Baltrušaitienė,
2400 5-th Ave., Pittsburg, Pa.

LITERATIŠKAS KOMITETAS:

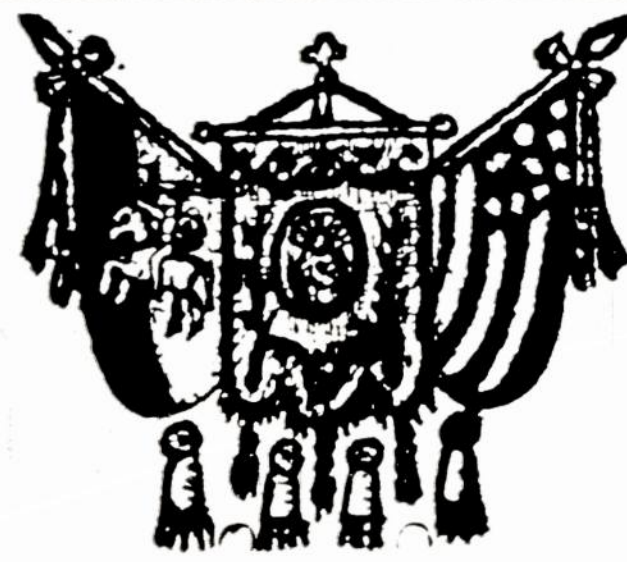
L. Šernas,
8252 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Dr. J. Šliupas,
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.
P. Mikolainis,
Box 62, New York, N. Y.

Nariams SLA. knygos už puse kainos.

1	Budas Senovės Lietuvių, pusl. 217	kaina 50 c.
	Lietuviška Chrestomatija, pusl. 176	40 c.
2	Diedai ir Gražina, pusl. 761	25 c.
3	Europos istorija, pusl. 319	25 c.
	Gibsinis Jotus, pusl. 38	15 c.
4	Jonas iš Kempes ir Silka, pusl. 23	10 c.
5	Konradas Valenrodas, pusl. 24	15 c.
	Kražių skerdyne, pusl. 77	15 c.
	Kun Aleksandra Burba, pusl. 29	20 c.
	Kelionė į Europą, pusl. 52	10 c.
	Kuomi žmonės gyvena?, pusl. 56	15 c.
	Lietuviai Amerikoje, pusl. 174	\$1.00
13	Naktys Edvardo Yungo, pusl. 21	10 c.
14	Našlaitė (Drama keturių veiksmų)	10 c.
15	Petras Zemaitis, pusl. 69	20 c.
16	Padėjimas Lietuvių Tautos, (rusų kalba)	\$1.00
17	Dirva, pusl. 123 1898 m. vienas num.	75c.
18	"Tėvynės" komp. 1896, 1897, 1898 ir 1899 m. po 50c	

KNYGIUS:

A. B. Strimaitis
807 W. 30-th St. New York City.

LIETUVIŠKA APARATŲ DIRBTUVE.

Guodotinioms tautiškomis ir bažnytinėms draugystėms išdirba: Karūnas, Amerikoniškas vellavas, Szarpas, Juostas, ženklellus, kepures ir marszalkoms paredus, teipgi visus bažnytinius aprėdalu. Norėdamos guodotinos Draugystės arba guodotini kunigai, jog Jūsų darbas būtų gerai atliktas, paveskite jį tikrai Lietuvei.

T. Andruszewicz & Co.

1421 Division St. - - - Chicago, Ill.
netoli Milwaukee ave.

ALBERT G. GROBLEWSKI

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių
"LENKISZKU - LIETUVISZKU VAISTU."

Geriausia
Gyduolė
nuo
Strėnų skaudėjimo
Degimo krutinėje
Galvos skaudėjimo
Kateros
Užsišaldyme
Neuralgijos
nuo
Gierklės skaudėjimo

Mešlungio
Skausmo krutinėje
nuo
Patrukimo
Azma arba
Dusulio
Štyvumo sprando
skaudėjimo:
Šonuose
Rankų ir
Kojų.

Ypatingos Gyduolės.

Jeigu sergate užsisenėjusioms ligoms nuo kurių negali pagelbėt nė daktaras: nė ligonbučiai, arba paslaptoms ligoms, aprašykite man savo nesveikumą gerai ir aiškiai (be užslėpimo) nes čion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai ir apie tavo gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpažinties). Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę o mielai suteiksiu rodą ir prisijūsiu geras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartot, už prekę labai mažą. Reikia rašyt laiškus stačiai pas mane pridodant visados 2 c. markę ant atsakymo, nes kitaip negausit atsakymo. Teipgi mes reikalaujame gerų agentų kiekviename dideliame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiškų gyduolių gali uždirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarbį duodame kuogeriausiai. Taigirašykite reikalaudami agentūros. Kiekvienas lietuviškas šornikas teipgi privalo užlaikyti visada mūsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad mūsų tautiečiai reikalaudami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalautų išduoti pinigų deivanai kokiems nors apgavikams tose aplinkėse. Šornykai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes geras uždarbys ir parduokite mūsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mes gvarantuojame. Rašykite po antrašu

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS

Cor. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš perkėliau savo krautuvę į Chicago, Ill., kurioj gali gaut: laikrodžių, laikrodėlių, lenciūgėlių, visokių žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų. Puikiausių armonikų, skripkų, klernetų, trūbų, koncertinių ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Gerų britvų, visokio skyriaus drukuojamų mašinukų, albumų fotografijoms, guminių litarų. Monų knygų, istoriškų ir malda-knygių. Gražių popierių gromatomis rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, tužiną už 25c, 5 tuz. \$1.00, perkupčiams 1000 už \$6.00. Jaigu kas netrite mano katalogą, rašyk šiadien: prisiūsdami už 5c markę, o apturėsi mano Didelį Katalogą Dykai su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano darbas pirmos klasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirkt darvą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaites su orderiais ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,

3225 So. Halsted St.

Dept. L.

Chicago, Ill.